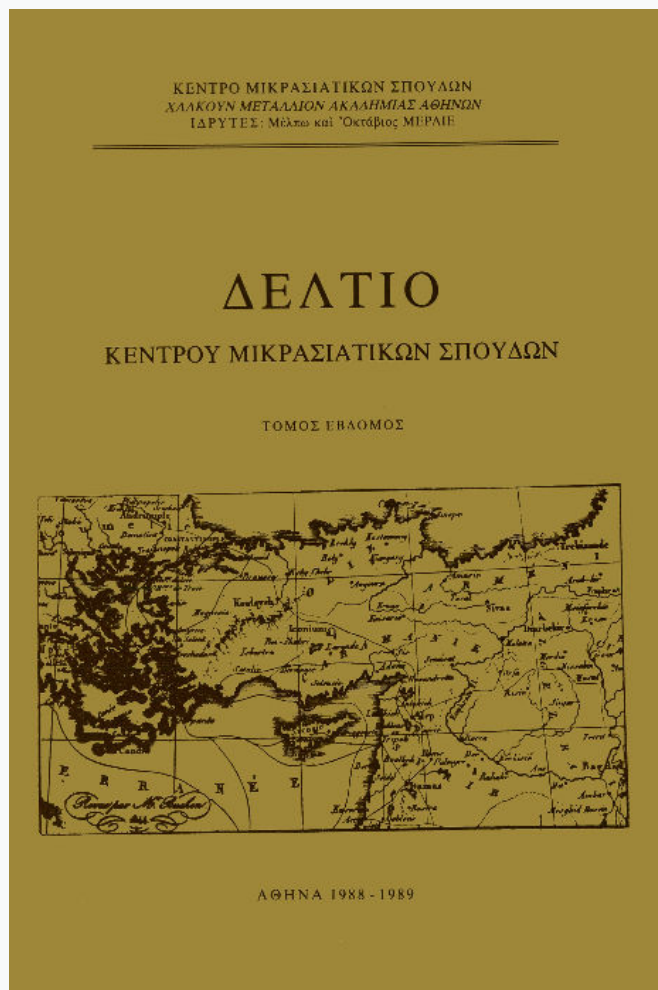

Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών

Τόμ. 7 (1988)

Καραμανλιδικοί κώδικες του κέντρου μικρασιατικών σπουδών

Ευαγγελία Μπαλτά

doi: [10.12681/deltiokms.192](https://doi.org/10.12681/deltiokms.192)

Copyright © 2015, Ευαγγελία Μπαλτά

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μπαλτά Ε. (1988). Καραμανλιδικοί κώδικες του κέντρου μικρασιατικών σπουδών. *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών*, 7, 201–246. <https://doi.org/10.12681/deltiokms.192>

ΚΑΡΑΜΑΝΛΙΔΙΚΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ἡ ἐργασία αὐτὴ ἐντάσσεται στὸ πλαίσιο παρουσίας τοῦ τουρκικοῦ καὶ καραμανλίδικο ἀρχαίου ὕλικου ποὺ βρίσκεται κατατεθειμένο στὸ Κέντρο Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Ἀποτελεῖ ὅμως γενικότερα συνέχεια προηγούμενων ἐργασιῶν, ποὺ εἶχαν στόχο τὴν καταλογογράφηση τοῦ μικρασιατικοῦ ὕλικου ποὺ διασώθηκε καὶ βρίσκεται σήμερα στὴν Ἑλλάδα¹. Εἶναι ἡ ἀναλυτικὴ περιγραφή τῶν περιεχομένων τῶν τουρκόφωνων καὶ δίγλωσσων (ἐλληνόφωνων καὶ τουρκόφωνων) κωδίκων τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν. Μὴ πρώτη παρουσίαση τῶν κωδίκων αὐτῶν ἐγίνε ἀπὸ τὴν Ματούλα Κουρουπού τὸ 1981 μὲ τὸν τίτλο «Πίνακας II. Καραμανλίδικοι - μικτοὶ κώδικες τοῦ Κ.Μ.Σ.»², σὲ ἄρθρο ὅπου καταλογογραφοῦνται οἱ ἐλληνόφωνοι κώδικες τοῦ Κέντρου.

Ὁ κατάλογός μας περιγράφει 22 κώδικες. Στὸ βιβλίο εἰσαγωγῆς τοῦ Κ.Μ.Σ. καταγράφονται 29 κώδικες, ὅσους δημοσιεύει στὸν κατάλογό της καὶ ἡ Μ. Κουρουπού. Ἀπὸ τοὺς 29 αὐτοὺς κώδικες ὁ *Μάταλα 30* ἔχει χαθεῖ³. Οἱ *Κίρκ Χαρμάν 44* καὶ *45* ἐξαιροῦνται, καθὼς πρόκειται γιὰ δακτυλόγραφα τετράδια στὰ ὁποῖα καταγράφεται τὸ «δημοτολόγιο τοῦ χωριοῦ Κίρκ Χαρμάν περιφέρειας Κερασούντας σύμφωνα μὲ τὸ τουρκικὸ ληξιαρχικὸ βιβλίο

1. Σχετικὰ μὲ τὴν καταλογογράφηση κοινοτικῶν κωδίκων βλ. Κ. Ἀ. Διαμάντη, *Τὰ περιεχόμενα τῶν Γενικῶν Ἀρχείων τοῦ Κράτους Α'*, Ἀθήνα 1972, σσ. 407-474. Κ. Μαμόνη, «Χειρόγραφοι κώδικες τῆς βιβλιοθήκης τῆς "Ἐστίας" Ν. Σμύρνης», *Μικρασιατικά Χρονικά* 8 (1959), σσ. 252-253, ὅπου περιγράφονται τρεῖς κοινοτικοὶ κώδικες τοῦ Κασαμπᾶ, καὶ τῆς ἰδίας, «Τὸ ἀρχεῖο τοῦ Μικρασιατικοῦ Συλλόγου "ΑΝΑΤΟΛΗ"», *Μνημοσύνη* 7 (1978-1979), σ. 148, ὅπου περιγράφονται κώδικες κοινοτικοὶ καὶ μητροπολιτικοὶ (ΚΣΤ'-ΚΘ'), καὶ σσ. 148-150, ὅπου οἱ ὑπηρεσιακοὶ κώδικες τοῦ συλλόγου «Ἀνατολή» (Α'-ΝΔ'). Μ. Κουρουπού, «Ἑλληνόφωνοι κώδικες τοῦ Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 2 (1981), σσ. 221-241.

2. Μ. Κουρουπού, *ὁ.π.*, σσ. 225-227.

3. *Στὸ ἴδιο*, σ. 227.

τοῦ ἴδιου χωριοῦ»⁴. Τέλος ἐξαιροῦνται οἱ κώδικες *Καيسάρεια 28⁵*, *Προκόπι 29⁶* καὶ *Νέβσεχρ 22⁷*, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν στὴν πραγματικότητα χειρόγραφα.

Στὸν τελικὸ ἀριθμὸ τῶν 22 κωδίκων ποὺ περιγράφονται στὴν ἐργασία αὐτὴ πρέπει νὰ προστεθεῖ καὶ ὁ κώδικας *2/1 Γκέλβερι*, ποὺ ἐντάσσεται ἡ Μ. Κουρουπού στοὺς ἑλληνόφωνους κώδικες, γιατί πρόκειται γιὰ δίγλωσσο κώδικα⁸. Δεκαπέντε ἀπὸ τοὺς 22 κώδικες εἶναι τουρκόφωνοι, γραμμένοι μὲ ἑλληνικοὺς χαρακτήρες, ἔξι δίγλωσσοι καὶ ἓνας γραμμένος μὲ ἀραβικοὺς χαρακτήρες.

Στὸν κατάλογο ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ σύντομο αὐτὸ σημείωμά μας οἱ κώδικες παρουσιάζονται ἀλφαβητικά. Ἡ χρονολογικὴ κατάταξη δὲ διευκολύνει, ἐφόσον ὅλοι οἱ κώδικες εἶναι τοῦ δευτέρου μισοῦ τοῦ 19ου καὶ 20ου αἰώνα μὲ πολὺ μικρὲς μεταξὺ τοὺς χρονολογικὲς διαφορές⁹. Ἀντίθετα, θεωροῦμε ὅτι μὲ τὴν ἀλφαβητικὴν κατάταξη τῶν κωδίκων ὁ κατάλογος γίνεται εὐχρηστος καὶ δίνει μιὰ ἄμεση εἰκόνα τοῦ ἂν καὶ πόσοι κώδικες ὑπάρχουν γιὰ τὴν Χ μικρασιατικὴ κοινότητα στὸ ἀρχεῖο τοῦ Κ.Μ.Σ., συμπληρώνοντας αὐτὴν τοῦ καταλόγου Διαμάντη γιὰ τοὺς ἀντίστοιχους τῶν ΓΑΚ¹⁰, ὅπου βρίσκεται τὸ κύριο σῶμα¹¹ τῶν κωδίκων. Γιὰ κάθε κώδικα, ἐκτὸς ἀπὸ τὸν αὐξοῦντα ἀριθμὸ τοῦ καταλόγου μας, δίνουμε καὶ τὸν ἀριθμὸ εἰσαγωγῆς (ἀ.ε.) στὰ ἀρχεῖα τοῦ Κ.Μ.Σ.

Στὴν ἀνάλυση τῶν περιεχομένων τῶν κωδίκων συμβουλευτήκαμε ὅσα σχετικὰ σημειώματα ὑπῆρχαν στὸ Κ.Μ.Σ. ἀπὸ τοὺς παλαιότερους συνεργάτες τοῦ Γεώργιου Μαυροχαλυβίδη, Χρήστο Τουργούτη, Ἑμμ. Τσαλικογλου καὶ Γεώργιο Παντελίδη.

Στὸ σύντομο αὐτὸ ἐκδοτικὸ σημείωμα ἀπέφυγα νὰ ἀναφερθῶ στὴ σημα-

4. Στὸ ἴδιο, σσ. 222-223 καὶ 227 σημ. 4.

5. Στὸ ἴδιο, σ. 226 σημ. 2.

6. Στὸ ἴδιο, σ. 227 σημ. 3.

7. Πρόκειται γιὰ τετράδιο τοῦ Θ. Ἀράπογλου, στὸ ὁποῖο ἀντιγράφει φερμάνια, διατάγματα τοῦ 18ου καὶ 19ου αἰώνα ποὺ ἀφοροῦν τὸ Νέβσεχρ στὰ τουρκικά, μὲ ἑλληνικοὺς ὅμως χαρακτήρες. Μετάφραση τοῦ τετραδίου αὐτοῦ βρίσκεται κατατεθειμένη στὸ Κ.Μ.Σ.

8. Μ. Κουρουπού, *ὁ.π.*, σσ. 228-229.

9. Ὁ κώδικας *Σκοπή 14* εἶναι κι αὐτὸς τοῦ δευτέρου μισοῦ τοῦ 19ου αἰώνα καὶ ἀρχῶν τοῦ εἰκοστοῦ.

10. Κ. Ἀ. Διαμάντης, *ὁ.π.*, ὅπου ὑπάρχει σύντομη περιγραφὴ τῶν κωδίκων. Ἀναλυτικὸς κατάλογος τῶν περιεχομένων τῶν κωδίκων Καπαδοκίας ποὺ ὑπάρχουν στὰ ΓΑΚ ἐτοιμάζεται ἀπὸ τὴν Μ. Κουρουπού, Ε. Μπαλτᾶ.

11. Βάσει τοῦ καταλόγου Κ. Ἀθ. Διαμάντη, *ὁ.π.*, ὁ ἀριθμὸς τῶν μικρασιατικῶν κωδίκων τῶν ΓΑΚ φθάνει τοὺς 510.

σία που έχουν οι κώδικες ως πηγή για τη μελέτη του μικρασιατικού ελληνισμού, άκριβδως γιατί το σώμα του Κ.Μ.Σ. αποτελεί ένα μικρό υποσύνολο σε σχέση με τον κύριο όγκο που είναι κατατεθειμένοι στα Γενικά Ἀρχεῖα του Κράτους. Ἐκτενής ἀναφορὰ στὴ θεματολογία τῶν πηγῶν αὐτῶν θὰ γίνεῖ στὸν πρόλογο τοῦ καταλόγου ποὺ ἐτοιμάζεται σὲ συνεργασία μὲ τὴν Ματούλα Κουρουπού. Ἡ ἔκδοσις αὐτὴ θὰ παρουσιάζει ἀναλυτικὰ τὰ περιεχόμενα τῶν 250 καππαδοκικῶν κωδίκων τῶν ΓΑΚ.

ΤΟΥΡΚΟΦΩΝΟΙ ΚΩΔΙΚΕΣ ΤΟΥ Κ.Μ.Σ.

Α.α/α.ε	Προέλευση	Χρονολογίες
1 / 2	Ἄι Κωστὲν	1853-1924
2 / 13	Ἀραβανί	1856-1924
3 / 17	Βέξε	1859-1920
4 / 18	Βέξε	1909-1924
5 / 7	Γκέλβερι	1857-1867
6 / 27	Καισάρεια	1924
7 / 3	Κερμίρα	1910-1924
8 / 12	Κωνσταντινούπολη	1853-1867
9 / 33	Μαλακοπή	1857-1876
10 / 25	Μπερεκετλί Μαντὲν	1917-1920
11 / 20	Νέβσεχιρ	1924
12 / 21	Νέβσεχιρ	1924
13 / 40	Νέβσεχιρ	1924
14 / 8	Προκόπι	1902-1905
15 / 10	Σαζάλτζα	1876-1924
16 / 6	Σαζάλτζα	1881-1921
17 / 32	Σίλατα	1855-1875
18 / 41	Σίλατα	1874-1925
19 / 14	Σκοπή	1784-1923
20 / 19	Σκοπή	1897
21 / 11	Στέφανα	1909-1924
22 / 42	Ταβλοσοῦν	1807-1922

Α.α: Αὐξων ἀριθμὸς καταλόγου

Α.ε: Ἀριθμὸς εἰσαγωγῆς Κ.Μ.Σ.

1/2 Α' Γ' - ΚΩΣΤΕΝ

1853-1924

0,37×0,25

116 σ.

Κατάστιχο κοινότητας με διαθήκες, πωλητήρια, δωρητήρια, πρακτικά συνεδριάσεων δημογεροντίας.

Α. Δερματοδέτος κώδικας. 'Αρίθμηση μεταγενέστερη, σσ. 1-116. Σελίδες λευκές: 51, 62-64, 71-73, 82-84, 86-87, 89-96, 98-101, 103, 105. 'Ανάμεσα στις σσ. 98-99 λείπουν άρκετά φύλλα λευκά.

1. σσ. 1-2: Καταχώριση ταμειακῶν λογαριασμῶν.
2. σσ. 3-5: 'Εγκύκλιος τοῦ πρωτοσύγκελου τοῦ 'Αγίου Καισαρείας 'Αθανασίου, με τὴν ὁποία συστήνει νὰ καταγράφονται οἱ βαπτίσεις καὶ οἱ ἄρραβῶνες σὲ εἰδικὸ κώδικα, γιὰ νὰ πάψουν νὰ συμβαίνουν τὰ ἄτοπα ποὺ προκαλοῦνται ἀπὸ ἀμέλεια καὶ ἀταξία. Καθορίζεται ὁ τρόπος ποὺ θὰ γίνεται ἡ καταχώριση τῶν βαπτίσεων, τῶν ἄρραβῶνων, τῶν γάμων καὶ τῶν θανάτων. 'Επίσης δηλώνεται ὅτι θὰ τιμωρηθοῦν ἀπὸ τὸν ἀρχιερέα ὅσοι ἱερεῖς δὲν ἀκολουθήσουν τὶς συστάσεις. Στὴ συνέχεια ὀρίζεται τὸ ποσὸ ποὺ θὰ δίνεται στὸν ἐπίτροπο τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς ἄρραβῶνες καὶ ὀρίζεται τὸ τελετουργικὸ τῆς παραμονῆς τοῦ γάμου καὶ τῆς στέψης. 'Αναφέρεται ἐπίσης ὅτι οἱ παπάδες θὰ διαβάζουν κάθε Σάββατο τὶς «μερίδες» τῶν κατοίκων καὶ θὰ παίρνουν· γι' αὐτό, μαζί με τὸ ἐτήσιο ἐπίδομά τους, 15 γρόσια. 'Ακόμη κι ἐκεῖνοι ποὺ δὲν θέλουν νὰ διαβάζονται οἱ μερίδες τους θὰ δίνουν τὸ χρόνο 12 γρόσια στὸν παπά.
3. σσ. 6-22: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1853-1901). 'Αναλυτικὰ κατ' ἔτος: 1853:5, 1854:10, 1855:12, 1856:15, 1857:16, 1858:14, 1859:20, 1860:1, 1864:1, 1865:4, 1866:5, 1868:1, 1869:6, 1870:2, 1872:2, 1873:5, 1875:3, 1876:3, 1877:3, 1878:6, 1879:12, 1880:3, 1881:2, 1882:2, 1883:1, 1884:1, 1885:2, 1886:3, 1887:11, 1888:17, 1889:7, 1890:5, 1891:11, 1892:20, 1893:17, 1894:15, 1895:16, 1896:10, 1897:15, 1898:21, 1899:18, 1900:14, 1901:12.
4. σ. 23: Καταχώριση διαθήκης.
5. σσ. 24-25: 'Ελεγχος διαχείρισης τοῦ ἐπιτρόπου Μηνᾶ Κεχαγιᾶ γιὰ τὰ ἔτη 1860-1866.
6. σ. 27: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς δημογεροντίας (1 Μαρτίου 1868). Σ' αὐτὸ ἀναφέρεται ὅτι ἡ κοινότητα δανείστηκε 20.000 γρόσια ἀπὸ ἰδιῶτες γιὰ νὰ πληρώσει τὶς φορολογικὲς τῆς ὑποχρεώσεις πρὸς τὸ κράτος καθῶς καὶ τοὺς φόρους ὧσων εἶχαν ξενιτευτεῖ στὴν Πόλη. Συνολικὰ τὸ ποσὸ αὐτὸ ἔφθανε τὰ 16.200 γρόσια ἐτησίως. 'Επειδὴ ὅμως οἱ δανειστὲς ζητοῦν τὰ χρήματά τους, ἡ ὀθωμανικὴ διοίκηση ἔδωσε τὴν ἄδεια

στοὺς δημογέροντες νὰ πουλήσουν τὰ κτήματα τῶν ξενιτεμένων προκειμένου νὰ πληρωθοῦν τὰ χρέη τους. Οἱ δημογέροντες, μὲ τὴ σειρὰ τους, ἐξουσιοδοτοῦν δύο ταμίες γιὰ τὴν πώληση καὶ τὴν ἐνοικίαση τῶν κτημάτων.

7. σ. 28-31: Καταγραφή τῶν χρεῶν τῶν ξενιτεμένων καὶ τῆς ἀξίας τῶν κτημάτων τοὺς ποὺ πρόκειται νὰ πουληθοῦν ἢ νὰ νοικιαστοῦν ἀπὸ τὴν κοινότητα γιὰ νὰ ἐξοφληθοῦν τὰ χρέη τους.
8. σ. 32: Πρόσληψη δασκάλου μὲ ἐτήσιο μισθὸ 1.700 γρόσια (11 Ὀκτωβρίου 1871).
9. σ. 33: Πρακτικὸ τῆς 24 Αὐγούστου 1869, ὅπου σημειώνονται σὲ 8 ἄρθρα τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητος ποὺ προέρχονται ἀπὸ εἰσφορὰς τῶν ξενιτεμένων, ἀπὸ στεφανώματα, βαπτίσεις, θανάτους, διευθετήσεις διαφορῶν κλπ. Τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττονται ὀρίζονται σὲ κατηγορίες ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ κατάστασι τῶν κατοίκων καὶ διατίθενται γιὰ τὸ σχολεῖο. Ἀκόμῃ δίνεται στὸ σχολεῖο ἓνα μέρος ἀπὸ τὰ χρήματα τοῦ παγκαρίου καὶ τὸ προῖον ἐνὸς δίσκου τῆς ἐκκλησίας. Εἰδικὸς ἐπίτροπος διαχειρίζεται τὰ εἰσοδήματα τοῦ σχολείου καὶ λογοδοτεῖ στὸ τέλος τῆς χρονιάς. Τὸ πρακτικὸ ὑπογράφεται ἀπὸ 15 πρόσωπα, ἀνάμεσα στὰ ὁποῖα εἶναι καὶ ὁ Ἀναστάσιος Λεβίδης.
10. σ. 34-36: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1901-1905). Ἀναλυτικά: 1901:4, 1902:26, 1903:18, 1904:5, 1905:1.
11. σ. 37: Πρόσληψη δασκάλου μὲ μισθὸ 700 γρόσια (11 Μαρτίου 1869).
12. σ. 38-43: Καταχώριση ἐσόδων-ἐξόδων τῆς κοινότητος (1870-1872).
13. σ. 44: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1903-1905): 1903:5, 1904:10, 1905:5.
14. σ. 47: Πρόσληψη δασκάλου (1873) μὲ μισθὸ 2.000 γρόσια τὸ χρόνο.
15. σ. 48: Ἐκλογὴ δεκαμελοῦς δημογεροντίας (Σύνεδρος). Ἐνα μέλος τῆς εἶναι ὑπεύθυνο γιὰ τὴ λειτουργία τοῦ σχολείου καὶ τῆς ἐκκλησίας. Τὸ πρακτικὸ ἐπιβεβαιώνει ὁ Καισαρεῖας Εὐστάθιος (1 Ἰουνίου 1875).
16. σ. 49-50: Καταχωρίσεις βαπτίσεων (1910-1924). Κατ' ἔτος: 1910:3, 1911:5, 1915:1, 1917:5, 1918:5, 1920:10, 1921:12, 1922:3, 1923:5, 1924:1.
17. σ. 52-61: Καταχωρίζονται οἱ κτηματικοὶ φόροι τοῦ ἔτους 1290 (1873-1874).
18. σ. 65: Καταχώριση καθυστερούμενων φόρων τοῦ ἔτους 1870.
19. σ. 66-70: Καταχωρίζεται ὁ στρατιωτικὸς φόρος τοῦ ἔτους 1310 (1892-1893). Οἱ ἄρρενες κάτοικοι ποὺ πληρώνουν τὸ φόρο αὐτὸ εἶναι 189 καὶ διαιροῦνται, βάσει τῆς οἰκονομικῆς τοῦς κατάστασης, σὲ 4 κατηγορίες. Ἡ α' πληρώνει 100 γρόσια, ἡ β' 75, ἡ γ' 65 καὶ ἡ δ' 47. Τὸ συνολικὸ ποσὸ τοῦ φόρου φθάνει τὰ 8.325 γρόσια. Ἐξαιροῦνται 30 περίπου κάτοικοι ἀπὸ τὴ φορολογία, ὥς ἄποροι.

20. σσ. 74-85: Καταχώριση πράξεων δωρεᾶς ἢ πώλησης κτημάτων.

21. σσ. 102-116: Καταχωρίσεις ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς κοινότητος.

Προέλευση: Δωρεὰ Σοφίας Τουρκέρογλου.

2/13 ΑΡΑΒΑΝΙ

1856-1924

0,29×0,20

220 σ.

Μητρώο βαπτίσεων.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελιδιαρίθμηση μεταγενέστερη. Σελίδες λευκές: 116-120. Στῇ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Ἀραβάν καργιεσινίν βαπτίς Δεφτερίδιρ».

1. σσ. 1-115: Καταχωρίσεις βαπτίσεων ἀπὸ 1ῃ Ἰανουαρίου 1856 ὡς 9 Ἰουνίου 1924. Στὶς καταχωρίσεις αὐτὲς ἀναφέρεται ὁ τόπος προέλευσης, τὰ ὀνόματα τῶν γονέων καὶ τῶν ἀναδόχων, τὸ ὄνομα τοῦ βαπτισθέντος. Στὸ Ἀραβανὶ φαίνεται νὰ ἔχουν ἐγκατασταθεῖ πληθυσμοὶ προερχόμενοι κυρίως ἀπὸ τὰ χωριὰ Γούρτονος καὶ Σαζάλτζα. Λιγότεροι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὸ Μιστί, Φάρασα, Καγιά πασί, Φερτέκι, Νίγδη, Ἰκόνιο, Νέβσεχir, Καισάρεια, Κερμέρα, Γκέλβερι, Δελμοσούν. Ἀναλυτικὰ οἱ βαπτίσεις ποὺ καταχωρίζονται κατ' ἔτος εἶναι: 1856:4, 1857:4, 1858:5, 1859:40, 1860:—, 1861:2, 1863:1, 1864:2, 1865:1, 1866:1, 1867:1, 1868:1, 1869:11, 1870:13, 1871:17, 1872:17, 1873:22, 1874:8, 1875:10, 1876:13, 1877:15, 1878:24, 1879:22, 1880:22, 1881:19, 1882:12, 1883:13, 1884:19, 1885:22, 1886:14, 1887:19, 1888:20, 1889:19, 1890:20, 1891:23, 1892:20, 1893:17, 1894:8, 1895:16, 1896:21, 1897:15, 1898:17, 1899:11, 1900:15, 1901:21, 1902:17, 1903:17, 1904:18, 1905:9, 1906:4, 1907:28, 1908:12, 1909:19, 1910:20, 1911:13, 1912:19, 1913:6, 1914:18, 1915:18, 1916:5, 1917:6, 1918:6, 1919:2, 1920:6, 1921:6, 1922:2, 1923:2, 1924:7.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀναστασίας Σ. Κάζη (1958).

3/17 ΒΕΞΕ

1859-1920

0,27×0,20

β' +98 σ.

Μητρώο βαπτίσεων.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Στάχωση ἀπὸ χοντρὸ ναστόχαρτο. Σελίδες λευκές: α', 23-92, 98.

1. σ. β': «Ποὺ τεφτέρ Βέξε καριεσί Γέννησις τῆς Θεοτόκου κοινοτησινήν

σιμιτιέ καθάρ τεφετερί όλτουγού ταστίκ όλουνούρ. Βέξε 1910 Μαρτίου 12» (Βεβαιώνεται ότι στο κατάστιχο αυτό καταγράφονται οι βαπτίσεις που τελέστηκαν στην κοινότητα Γέννηση της Θεοτόκου του χωριού Βέξε). 'Ακολουθούν οι υπογραφές: Νικόλαος 'Ιωάννου, 'Ιορδάν Προδρόμου, Μ. 'Ιορδάνου, 'Ιορδάνης Χα'Προδρόμου, Παπά 'Ισαάκ ιερέυς οίκονόμος.

2. σσ. 1-22: Καταχωρίσεις βαπτίσεων από 13 Σεπτεμβρίου 1859 ως 27 Μαΐου 1920. Οι βαπτίσεις που καταχωρίζονται κατ' έτος είναι: 1859:3, 1860:4, 1861:1, 1862:2, 1863:1, 1864:3, 1865:—, 1866:1, 1867:2, 1868:4, 1869:1, 1870:4, 1871:3, 1872:4, 1873:5, 1874:2, 1875:—, 1876:3, 1877:5, 1878:5, 1879:3, 1880:3, 1881:5, 1882:3, 1883:3, 1884:3, 1885:6, 1886:3, 1887:5, 1888:4, 1889:2, 1890:5, 1891:1, 1892:4, 1893:2, 1894:5, 1895:2, 1896:3, 1897:3, 1898:1, 1899:—, 1900:1, 1901:1, 1902:2, 1903:5, 1904:4, 1905:1, 1906:5, 1907:2, 1908:1, 1909:3, 1910:4, 1911:1, 1912:4, 1913:4, 1914:2, 1915:7, 1916:2, 1917:2, 1918:5, 1919:2, 1920:1.
3. σσ. 93-94: Καταγραφή 25 άργυρων σκευών της έκκλησίας (24 Αυγούστου 1893). Καταγραφή 94 χάλκινων σκευών (20 Σεπτεμβρίου 1887).
4. σσ. 95-97: Κανονισμός της κοινότητας που συντάχθηκε την 1η 'Ιανουαρίου 1872. 'Αποτελείται από 30 άρθρα που άφορούν την άμοιβή του ιερέα για τις διάφορες τελετές και μυστήρια. 'Επίσης καταγράφονται έξιμα σχετικά με την προίκα και τὸ τελετουργικό του γάμου.

Προέλευση: Δωρεά 'Αγάπιου 'Αβραμίδη (1958).

4/18 ΒΕΞΕ

1909-1924

0,28×0,20

70 σ.

Βιβλίο έσόδων και έξόδων της έκκλησίας.

Α. Κατάστιχο έμπορίου. 'Αρίθμηση χειρόγραφη από 1-68 (verso-recto). Σελίδες λευκές: 2, 12, 20-42, 56-70.

1. σ. 1: «Σενέ 1909. 9/βρίου 1 ταριχδέν 'Ιορδάν άγά Καρά Σάβα όγλού έπιτροποσλούκ βακτινήν έκκλησίανην ιράτ βέ μεσαριφάτ τεφδερίδιρ. † Παπά 'Ισαάκ» (Βιβλίο έσόδων και έξόδων της έκκλησίας, όταν ήταν έπίτροπος ό 'Ιορδάν άγάς Καρά Σάββα όγλού. 1 Σεπτεμβρίου 1909 Παπά 'Ισαάκ). 'Από την ύπογραφή του παπά 'Ισαάκ, ή όποία ύπάρχει και σέ ένα δίφυλλο λυτό χειρόγραφο κατάλογο, όπου καταγράφονται τά όνόματα τών χριστιανών κατοίκων του χωριού Βέξε, ταυτίζεται ό κώδικας, διότι πουθενά στις σελίδες του δέν άναφέρεται τὸ όνομα του χωριού.

2. σσ. 3-19: Καταχώριση ἐσόδων ἀπὸ 1η Σεπτεμβρίου 1909 ὡς 10η Μαΐου 1924. Τὰ ἔσοδα αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τὸ παγκάρι, ἀπὸ εἰσπράξεις διαφόρων τελετῶν (βαπτίσεις, γάμους, κηδεῖες, λειτουργίες), ἀπὸ ἀφιερῶματα (εἶδη ὑφαντικῆς ποῦ ἐκποιοῦνται ἀπὸ τὸν ἐπίτροπο, ζῶα ποῦ ἐξαγοράζονται ἀπὸ τοὺς ἀφιερωτές), ἀπὸ εἰσφορὲς τῶν κατοίκων τοῦ χωριοῦ καὶ τῶν ξενιτεμένων, ἀπὸ δωρεὲς ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας σὲ χρῆμα (ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ γαμπροῦ ἢ τὸν κουμπάρο) ἢ δωρεὲς μετὰ θάνατο, ἀπὸ ἐκποίηση παλιῶν εἰκόνων, ἀπὸ πανηγύρεις, ἀπὸ πωλήσεις ἢ ἐνοικιάσεις στασιδίων στὸ γυναικωνίτη.

Ἡ ἐκκλησία ὅμως ἔχει καὶ ἀπὸ ἄλλες πηγὲς ἔσοδα: Καθὼς διαθέτει ρουστό, δανεῖζει, καὶ εἰσπράττει τόκους. Ἔχει ἐπίσης βακουφικὰ σπίτια, χωράφια, ἀμπέλια, φοῦρνο, τὰ ὁποῖα νοικιάζει ἢ πουλᾷ. Καλλιεργεῖ γιὰ δικό της λογαριασμὸ χωράφια καὶ πουλᾷ τὸ προϊόν (τὴ φυτικὴ χρωστικὴ οὐσία, ράμνος ἢ χρωστικὴ). Τέλος πουλᾷ καυσόξυλα, κέδρους, ἀσβέστη καὶ καρῦδια ἀπὸ τὰ βακουφικὰ της κτήματα.

3. σσ. 43-56: Καταχώριση ἐξόδων ἀπὸ 15 Ὀκτωβρίου 1909 ἕως 15 Ὀκτωβρίου 1923. Τὰ ἔσοδα ποῦ σημειώνονται εἶναι: λάδι, κερί, θυμίαμα, ἀλεύρι καὶ πρόσφορα, μισθὸς ἱερέα καὶ δασκάλου, ἐπιχορήγηση μητροπολίτη, συντήρηση ἐκκλησίας καὶ σχολείου, ἐλεημοσύνες. Στὰ ἔσοδα καταχωρίζονται οἱ φόροι ποῦ πρέπει νὰ πληρώνει ἡ ἐκκλησία στὸ ὀθωμανικὸ κράτος γιὰ τὰ βακουφικὰ της κτήματα, τὰ ποσὰ ποῦ δίνει στοὺς καλλιεργητὲς τῶν χωραφίων της καθὼς καὶ τὰ ποσὰ ποῦ δανεῖζει. Ἐπίσης ἡ ἐκκλησία πληρώνει τὰ ἔσοδα τῆς μετάβασης τῶν στρατευσίμων στὴν Κασάρεια γιὰ τὴ στρατολογικὴ τους ἐξέταση, τὰ ἔσοδα τοῦ ὀθωμανοῦ ὑπαλλήλου ποῦ ἔρχεται τὸ 1923 γιὰ τὴν καταγραφή τοῦ πληθυσμοῦ, πληρώνει τὴν εἰσφορὰ ὑπὲρ τοῦ παπᾶ Ἐφτίμ¹, τὸ δικαίωμα ἐπὶ τοῦ οἶνοπνεύματος κλπ.

B. 1. Δίφυλλο λυτό. «Οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοὶ τοῦ χωρίου Βέξε τῆς ἐπαρχίας Κασαρείας». Πρόκειται γιὰ ἀντίγραφο καταλόγου ποῦ συν-

1. Βλ. Ἐκκλησις πρὸς τὸν ὀρθόδοξον λαὸν καὶ ἀπολογία Παπᾶ Εὐθὺμίου, χ.χ., 32 σ. Τὸ ἴδιο φυλλάδιο κυκλοφόρησε καὶ στὰ καραμανλίδικα: Παπᾶ Εὐθὺμ ἐφένδινιν ὀρθόδοξος ἐχαλιέ μου-ραδζαατῇ βέ πατριχανελέ καρσῇ μουδαφασαναμέ, χ.χ., 36 σ., καὶ Α. Ἀλεξανδρῆς, «Ἡ ἀπόπειρα δημοφιλίας Τουρκορθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Καππαδοκία 1921-1923», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 4 (1983), σσ. 159-210. Ἐπίσης βλ. σχετικὴ ἀρθρογραφία στὶς ἐφημερίδες: Βασ. Ἡλιάδης, «Παπᾶ Εὐθὺμ ὁ Ψευδοπατριάρχης», *Ὁ Ταχυδρόμος* IB', φ. 600 (9.10.1965). Sam Cohen, «Ὁ Παπᾶ Εὐθὺμ, κατευθυνόμενον ὄργανον τῆς τουρκικῆς κυβερνήσεως», *Τὸ Βῆμα* (26.10.1965), Γ. Μόδης, «Οἱ τουρκοορθόδοξοι τοῦ Παπᾶ Εὐθὺμ», *δ.π.* (16.11.1965), Π. Παλαιολόγος, «Φαιδρὰ καὶ θλιβερὰ», *δ.π.* (18.7.72), Γ. Ι. Παντελίδης, «Μερικὰ πράγματα ποῦ ἀπὸ ἴδιαν ἀντίληψιν ξέρω καὶ ὅσα ἀπ' ἄλλους ἔμαθα γιὰ τὸν παπᾶ Εὐθὺμ», *Προσφυγικὸς Κόσμος* (15.6, 22.6, 29.6, 6.7, 20.7, 3.8, 10.8, 17.8, 24.8, 31.8, 7.9, 14.9, 21.9, 28.9, 10.10, 12.10, 19.10, 26.10 καὶ 23.11.1974).

τάχθηκε στις 11 'Ιουνίου 1924 καὶ στὸ ὁποῖο καταχωρίζονται τὰ 65 μέλη τῶν 26 χριστιανικῶν οἰκογενειῶν τοῦ χωριοῦ. Ἐγγράφεται ἡ ἡλικία τους, τὸ ἐπάγγελμα, ἡ πατρίδα ἢ ὁ τόπος διαμονῆς καὶ τὸ ἂν ἔχουν ἀφήσει περιουσία στὸ χωριὸ μετὰ τὴν Ἀνταλλαγή.

2. Γράμμα τοῦ Θεόδωρου καὶ τῆς Ἐλισάβετ Σολομωνίδου πρὸς τὸν γαμβρό τους Παπὰ Ἰσαὰκ (26 Μαρτίου 1925).
3. Τρία φύλλα λευκὰ μετὰ τὴν φέρμα τοῦ φαρμακείου τοῦ Θεόδωρου Σολομωνίδου στὴν Πόλη (στὰ ἑλληνικά, γαλλικά καὶ τουρκικά, μετὰ ἀραβικὴ γραφή).

Προέλευση: Δωρεὰ Ἀγάπιου Ἀβρααμίδη (1958).

5/7 ΓΚΕΛΒΕΡΙ

1857-1871

0,32×0,21

110 σ.

Πρακτικὰ κοινότητος, καταχωρίσεις δωρεῶν, διαθηκῶν, πωλητηρίων.

Α: Κώδικας δερματοδέτος. Ἀπὸ φύλλο κολλημένο στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης μαθαίνουμε ὅτι ὁ κώδικας εἶχε 194 σελίδες. Μεταγενέστερη ἀρίθμηση 1-110 σ., διότι φαίνεται ὅτι ἀποσπάσθηκαν στὸ μεταξὺ φύλλα. Σελίδες λευκές: 1, 13, 17, 19, 21, 23, 26, 28, 30, 33, 34, 37, 41, 43, 45, 48, 50, 51, 53, 58, 59, 67-106 καὶ 108, 109.

1. σ. 2: Πρακτικὸ πὺλ ὀρίζει τὴν ἀμοιβὴ τοῦ κανδηλανάπη κατὰ τὶς διάφορες ἱεροτελεστίας (1865).
2. σ. 3: Πρακτικὸ πὺλ κανονίζει τὰ ποσὰ πὺλ εἰσπράττει ἡ κοινότητὰ ἀπὸ τὴν τέλεση διαφόρων μυστηρίων (1η Ἰανουαρίου 1865).
3. σ. 4: Πρακτικὸ πρόσληψης κανδηλανάπη (1η Δεκεμβρίου 1866).
4. σ. 5: Διευθέτηση κληρονομικῆς διαφορᾶς.
5. σ. 6: Πρόσληψη δασκάλου μετὰ μισθὸ 1.100 γρόσια τὸ χρόνο. Ὁ μισθὸς αὐξάνεται κατὰ 100 γρόσια κάθε χρονιά.
6. σ. 7: Πρακτικὸ πώλησης ὅλης τῆς κινητῆς περιουσίας τοῦ Προδρόμου Ἀτλαμάζογλου Συμεὼν στὴν κοινότητὰ.
7. σσ. 8-12: Καταχωρίσεις διαθηκῶν.
8. σσ. 14-18: Διευθετήσεις οἰκονομικῶν διαφορῶν μεταξὺ συγγενῶν.
9. σ. 26: Πρόσληψη δασκάλου μετὰ μισθὸ 1.000 γρόσια τὸ χρόνο (23 Ἀπριλίου 1860).
10. σ. 28: Πρακτικὰ πρόσληψης δασκάλων γιὰ τὰ ἔτη 1860 καὶ 1861.

11. σ. 31: Δωρητήριο οικοπέδου για την ανέγερση σχολείου.
12. σ. 33: Διευθέτηση κληρονομικῶν δικαιωμάτων ὀρφανῶν.
13. σ. 35: Παράδοση λογαριασμοῦ διαχειριστῶν σχολικῶν χρημάτων.
14. σ. 36: Πρακτικὸ πού ρυθμίζει τὰ σχετικὰ μὲ τὴν προμήθεια τῶν ἀπαιτούμενων γιὰ τὴ λειτουργία.
15. σ. 39: Καταχώριση πωλητηρίου.
16. σ. 40: Ἐξοφλητικὸ χρέους.
17. σ. 43: Καταχώριση διαθήκης.
18. σ. 54: Πρακτικὸ στὸ ὁποῖο ἀναφέρονται τὰ περιουσιακὰ στοιχεῖα τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Γεωργίου στὰ Κενάταλα. Ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὸν Μελιτουπόλεως Εὐγένιο (18 Νοεμβρίου 1864).
19. σ. 59: Πωλητήριο.
20. σ. 62: Διάλυση ἀρραβῶνος.
21. σ. 107: Δύο σύντομα πρακτικὰ μὲ χρονολογίες 1862 καὶ 1864. Παραδίδεται τὸ ποσὸν τοῦ δίσκου τῆς ἐκκλησίας.
22. σ. 110: Πρακτικὸ ἐπιτροπῆς πού διόρισε δύο ἐπόπτες ὑπεύθυνους γιὰ τὴν ανέγερση τοῦ σχολείου.

Προέλευση: Δωρεὰ Μηνᾶ Κάλφογλου (1952).

6/27 ΚΑΙΣΑΡΕΙΑ

1924

0,30×0,20

76 σ.

Βιβλίον πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς.

Α. Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελίδες λευκές: 1-4, 28-53, 66-76. Σφραγίδες: α) «ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΟΗΘΗΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ 1924». Στὸ κέντρο: «ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ». β) «ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΤΑΛΛΑΞΙΜΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΦΕΛΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΩΝ». Στὸ κέντρο: «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ».

1. σ. 5: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 29ης Ἀπριλίου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ ἐπίσκοπος Καισαρείας Γερβάσιος. Ἀντικείμενο τῆς συνεδρίασης ὁ διορισμὸς ἐπιτροπῆς πού:
 - α) Θὰ ἀχρηστεύσει τὴν κοινοτικὴν περιουσίαν πού δὲν ἔχει ἀξίαν καθὼς καὶ αὐτὴν πού δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταφερθεῖ.
 - β) Θὰ καταγράψει καὶ θὰ συσκευάσει σὲ κάσες τὴν κινητὴ πολύτιμη κοινοτικὴ περιουσίαν τῶν ἐκκλησιῶν τοῦ Ἁγίου Νικολάου καὶ τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, ὥστε νὰ εἶναι ἔτοιμη γιὰ μεταφορά.
 - γ) Θὰ συντάξει κατάλογο τῶν συσκευασμένων ἀντικειμένων καὶ θὰ τὰ καταχωρίσει στὸ βιβλίον πρακτικῶν. Ὁ κατάλογος θὰ παραδοθεῖ

στη δευτεροβάθμια Ἐπιτροπὴ γιὰ τὴν Ἀνταλλαγὴ καὶ στὸν Πρόεδρο τῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ ἀντιπροσωπεύει τὴν κοινότητα τῆς Καισάρειας. Διορισμὸς τριμελοῦς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τοὺς: Θεόδωρο Τουρμούσογλου, ἀντιπρόεδρο (πρόεδρος εἶναι ὁ Γερβάσιος), Θωμᾶ Μίλκογλου, ταμία, Ἡλία Ἡλιάδης, γραμματέα. Ἔπονται οἱ ὑπογραφές: Ἐπίσκοπος Γερβάσιος, Βασίλης Ἰσαακίδης, Θωμᾶς Μίλκογλου, Β. Ν. Τσαβτάρογλου, Γιαννάκης Κυριακίδης, Ἰωσήφ Καρακιόγλου, Ἰωάννης Ἀβραμίδης, Ἡλ. Ἡλιάδης.

2. σ. 6: Πρακτικὸ δεύτερης συνεδρίασης (30 Ἀπριλίου 1924). Ἡ ἐπιτροπὴ ξεχωρίζει ἓνα μέρος τῶν πολύτιμων ἀντικειμένων ποὺ πρόκειται νὰ μεταφερθοῦν.

3. σ. 7: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 1ης Μαΐου 1924. Ὁλοκληρώνεται ὁ κατάλογος τῶν ἀντικειμένων ποὺ θὰ μεταφερθοῦν καὶ γίνεται ἔλεγχος τοὺς μὲ τις καταχωρίσεις στὰ παλιὰ βιβλία τῆς Ἐκκλησίας. Γιὰ τὸν ἔλεγχο αὐτὸ ἡ Ἐπιτροπὴ συμπληρώνεται καὶ μὲ ἄλλα μέλη. Διορίζεται ἄλλη ἐπιτροπὴ γιὰ νὰ προσδιορίσει καὶ νὰ τακτοποιήσει τὰ πρὸς μεταφορὰν ἀντικείμενα τῶν μοναστηριῶν. Στὴν ἐπιτροπὴ αὐτὴ θὰ ἀντιπροσωπεύονται καὶ τὰ χωριὰ μὲ ἓναν ἀντιπρόσωπο. Νέα ἐπιτροπὴ διορίζεται γιὰ τὰ ἐπιπλα καὶ τὰ σκεῦη ποὺ δὲν θὰ δηλωθοῦν, ὡς δῆθεν πούληνται. Ἀπολογισμὸς τοῦ Θ. Τουρμούσογλου γιὰ τὴ διαχείριση τῶν κοινοτικῶν κτημάτων. Ὁ ἀπολογισμὸς ὑποβάλλεται στὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Ὑπογραφές: Ἐπίσκοπος Γερβάσιος, πρόεδρος, Θ. Τουρμούσογλου, ἀντιπρόεδρος, Ἡ. Ἡλιάδης, γραμματεὺς. Μέλη: Γιαννακὸς Κυριακίδης, Β. Τσαβτάρογλου, Ἰ. Ἀβραμίδης, Β. Φιλιππίδης, Β. Ἰσαακίδης, Θ. Μίλκογλου, Ἰωσ. Καρακιόζογλου, Ἐλέξ. Κοζάνογλου.

4. σσ. 8-13: Λεπτομερὴς κατάλογος ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ ἄλλων ἀντικειμένων τοῦ θησαυροφυλακίου ποὺ προορίζονται γιὰ μεταφορὰ.

5. σ. 14: Πρακτικὸ συνεδρίασης τῆς 13 Μαΐου 1924.

α) Τὰ κοινοτικά κειμήλια ποὺ παραδίδει ὁ ἐπίτροπος Θ. Τουρμούσογλου —διαδέχτηκε τὸν πεθερὸ του Ἰωσήφ Μιχαηλίδη— ταυτίζονται πλήρως μὲ ἑκείνα τῆς ἀπογραφῆς τοῦ 1890. Ἐκφράζονται ἡ ἱκανοποίηση καὶ οἱ εὐχαριστίες τῆς κοινότητος. Ὁ Θ. Τουρμούσογλου ἐξουσιοδοτεῖται νὰ κρατῇ τὰ κλειδιά τοῦ θησαυροφυλακίου τῆς κοινότητος μέχρι νὰ γίνει ἡ μεταφορὰ τῶν κειμηλίων.

β) Ἡ ἐκποίηση τῆς κοινοτικῆς περιουσίας (χαλιά, κιλίμια τῆς Σχολῆς κλπ.) ποὺ δὲν εἶναι δυνατόν νὰ μεταφερθεῖ ἀνατίθεται στοὺς Θ. Τουρμούσογλου καὶ Θ. Μίλκογλου. Ὁ τελευταῖος συγκεντρώνει καὶ τὰ χρήματα.

γ) Ὁ Θ. Τουρμούσογλου πρέπει νὰ παρουσιάσει τὸν ἰσολογισμὸ τῆς διαχείρισης τῶν σχολικῶν κτημάτων καὶ μαζί μὲ τὸν Θ. Μίλκο-

γλου νά συνεχίσουν τή διαχείρισή τους μέχρι τήν Ἀνταλλαγή.

6. σ. 15: Πρακτικό συνεδρίασης τῆς 24 Μαΐου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ ἐπίσκοπος Γερβάσιος. Ἀποφασίζεται:

α) Νά σταλοῦν τὰ ἐκκλησιαστικά κειμήλια στή Μερσίνα, στὸ ὄνομα τοῦ Χαράλαμπου Κεδίκογλου, μετὰ τίς ὑπογραφὰς τῶν Γερβασίου καὶ Θ. Τουρμούσογλου.

β) Νά ἐκποιηθοῦν τὰ ἀσημικὰ γιὰ νά ἐξασφαλιστεῖ ἡ μεταφορὰ τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν.

γ) Παρουσιάζεται ἀπὸ τὸν Θ. Τουρμούσογλου ὁ ἰσολογισμὸς τῆς διαχείρισης τῶν κοινοτικῶν καὶ σχολικῶν κτημάτων, ὁ ὁποῖος καὶ ἐγκρίνεται.

7. σ. 16: Πρακτικό 27ης Μαΐου 1924. Ὅρίζεται τετραμελὴς ἐπιτροπὴ πού θὰ συντάξει ὀνομαστικὸ κατάλογο τῶν ἀπόρων οἰκογενειῶν.

8. σσ. 17-18: Κατάλογος ἱερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Βασιλείου. Παραδόθηκαν καὶ φυλάσσονται σὲ κάσες στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Νικολάου.

9. σ. 19: Πρακτικό 2ας Ἰουνίου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ Γερβάσιος. Συμμετέχουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ὀργανώσεων κοινωνικῆς Πρόνοιας ἀπὸ τὰ διάφορα χωριά. Θέμα: Ἡ ἐξασφάλιση τῆς συντήρησης τοῦ μητροπολίτη καὶ τῶν ἐπισκόπων. Ὁμόφωνη ἀπόφαση νά διατεθοῦν γιὰ τὴ συντήρησή τους 150 λίρες μηνιαίως: 25 γιὰ τὰ ἐξοδα τοῦ μητροπολίτη, 25 γιὰ τὸν ἐπίσκοπο Μελέτιο καὶ οἱ ὑπόλοιπες 100 γιὰ τὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Γίνεται ἡ κατανομή τοῦ ποσοῦ στὶς διάφορες κοινότητες: Καισάρεια: 2.500 λίρες, Τάλας: 2.500, Ταβλοσούν: 1.500, Κερμίρα: 1.500, Ζιντζίντερε: 1.000, Ἐντουρλούκ: 1.500, Ταρσιάχ: 750, Βέξε: 200, Σκοπή: 500, Ἀγινάς: 750, Πουγιάν: 500, Καρατζόρεν: 300, Τασλίκ: 500, Ρουμκαβάκ: 500 καὶ Τσουκούρ: 500. Σύνολο: 15.000 λίρες. Ἀκολουθοῦν 16 ὑπογραφὰς τῶν ἐκπροσώπων τῶν κοινοτήτων.

10. σσ. 20-21: Κατάλογος ἀπόρων, πού ὅμως ἀκυρώνεται.

11. σ. 23: Πρακτικό 11ης Αὐγούστου 1924. Πρόεδρος τῆς συνεδρίασης ὁ Γερβάσιος.

α) Τὰ πολύτιμα σκεύη τῆς ἐκκλησίας τοῦ Ἁγίου Νικολάου παραδίδονται στὴ 12η δευτεροβάθμια ἐπιτροπὴ Ἀνταλλαγῆς, τῆς ὁποίας πρόεδρος εἶναι ὁ Σιλπὲν καὶ πληρεξούσιος τῆς Ἑλλάδας ὁ Μανδανάκης¹.

β) Ἐμβασμα 2.370 λιρῶν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἀδελφότητος γιὰ τοὺς φτωχοῦς.

1. Τὸ ἀρχεῖο τοῦ Ξεν. Μανδανάκη εἶναι κατατεθειμένο στὸ Κ.Μ.Σ.

γ) Δώρα στον Γερβάσιο για τὸ ζῆλο ποὺ ἐπέδειξε στὴ διαχείριση τῶν κοινοτικῶν ὑποθέσεων.

12. σσ. 24-27: Κατάλογος 334 ἀπόρων ἀτόμων στὰ ὁποῖα μοιράστηκαν 2.600 γρόσια.

13. σσ. 54-65: Καταχώριση ἀριστερὰ τῶν ἐσόδων ἀπὸ τὴν πώληση τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ σχολικῶν ἐπίπλων καὶ δεξιὰ τῶν ἐξόδων γιὰ τὴ μεταφορά τῆς ὑπόλοιπης περιουσίας (7 Μαΐου - 29 Αὐγούστου 1924). Σύνολο ἐσόδων (σ. 64) 307.124 γρόσια. Σύνολο δαπανῶν 305.797 γρόσια. Πλέονασμα 1.327 γρόσια, ποὺ παραδόθηκε στὸν ἐπίσκοπο Γερβάσιο. Πέντε ὁμολογίες τῶν Ἀνατολικῶν σιδηροδρόμων, τῶν ὁποίων ἀναφέρονται οἱ ἀριθμοί, παραδόθηκαν γιὰ λογαριασμὸ τῆς κοινότητος στὸν ταμίᾳ Θ. Μίλκογλου, ὁ ὁποῖος, ὅταν ἀργότερα, τὸ 1929, ἰδρύθηκε τὸ Ταμεῖο Ἀνταλλαξίμων, τὶς παρέδωσε σ' αὐτό, ὅπως φαίνεται ἀπὸ σχετικὴ ἀπόδειξη παραλαβῆς τοῦ Ταμεῖου Ἀνταλλαξίμων ποὺ εἶναι καταχωρισμένη στὸ τέλος τῆς σ. 65.

Πρόελευση: Δωρεὰ Θωμᾶ Μίλκογλου (1959).

7/3 ΚΕΡΜΙΡΑ

1906-1924

0,39×0,27

134 σ.

Πρακτικὰ δημογεροντίας ποὺ ἀφοροῦν τὴ συντήρηση τῶν δύο ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων τῆς κοινότητος.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου πανόδετο. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Journal», στὰ παράφυλλα τῆς στάχωσης τὸ σῆμα κατατεθὲν τῆς κατασκευάστριας ἐταιρείας «Large Manufactory of the Best Registers and Copy Books». Ἐντυπὴ ἀρίθμηση 1-134. Σελίδες λευκές: 1, 2, 9, 17, 33, 35, 71, 101, 103, 111-115, 118. Ὁ κώδικας περιλαμβάνει 90 πρακτικά, τὰ ὁποῖα ἀριθμήθηκαν ἀπὸ συνεργάτῃ τοῦ Κ.Μ.Σ. Πέντε πρακτικά, τὰ ὑπ' ἀριθ. 27, 28, 29, 81 καὶ 86, εἶναι γραμμένα στὰ ἑλληνικά. Σφραγίδα: Στρογγυλή, διάμετρος 0,035, «ΔΗΜΟΓΕΡΟΝΤΙΑ ΚΕΡΜΥΡΑΣ». Στὸ κέντρο δάφνινο στεφάνι.

1. σ. 3: «Κῶδιξ τῆς Δημογεροντίας Κερμύρας ἀπὸ τῆς 25ης Ἰανουαρίου 1910».

2. σσ. 4-6: Καταγραφή ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας Ἁγίων Θεοδώρων.

3. σ. 7: Δύο πρακτικά (τὰ ὑπ' ἀριθ. 4 καὶ 5) σχετικὰ μὲ τὴν ἔκδοση πιστοποιητικοῦ γεννήσεως γιὰ τοὺς χριστιανοὺς ποὺ στρατολογοῦνται μετὰ τὴν ἀνακήρυξη τοῦ Συντάγματος. Ἀποφασίζεται ὅτι ἡ ἔκδοση τῶν πιστοποιητικῶν αὐτῶν θὰ βασίζεται στοὺς κώδικες βαπτίσεων ποὺ κρατοῦν οἱ ἱερεῖς στὶς ἐκκλησίες. Οἱ τελευταῖοι θὰ εἰσπράττουν γιὰ

την έκδοσή τους ένα μετζήτι. Τα πιστοποιητικά αυτά, για να μην επικυρώνονται κάθε φορά από το Γραφείο Καισαρείας, θα εκδίδονται στο εξής από τον παπά Ευγένιο, που όρίστηκε υπεύθυνος για την έκδοσή τους.

4. σ. 8: Έσοδα των εκκλησιών Ἀγίων Θεοδώρων και Παναγίας.
5. σσ. 10-32: Ἰσολογισμοὶ καὶ πρακτικὰ συνεδριάσεων τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐπιτροπῶν σχετικά μετὴ διαχείριση τῶν ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα (1906-1911).
6. σ. 34: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 23) γιὰ τὴ σύμπτυξη δύο σχολῶν, τῆς «Ἑλληνικῆς Σχολῆς» καὶ τῆς «Δημοτικῆς», σὲ μία, τὴν «Ἀστικὴν». Τὸ 1915 στὴν Κερμίρα ὑπῆρχε ὀκτατάξιο Γυμνάσιο, Παρθεναγωγεῖο καὶ Νηπιαγωγεῖο.
7. σ. 36: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 25), στὸ ὁποῖο καταγράφεται ἡ ἀπόφαση τῆς Δημογεροντίας νὰ πουλήσει μέρος τῆς κινητῆς περιουσίας της καθὼς καὶ τὰ ἀφιερῶματα τῶν ἐκκλησιῶν, γιὰ τὴ συντήρηση τῶν σχολείων. Λαμβάνεται αὐτὴ ἡ ἀπόφαση, διότι τὰ ἔσοδα τῆς κοινότητας ἔχουν λιγοστεύσει, λόγω τῆς μετανάστευσης (20.11.1911).
8. σσ. 38-39: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 27) τῆς συνέλευσης τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Καισαρείας Ἀμβροσίου (10 Μαρτίου 1913). Ἀποφασίζεται: α) ἡ ἱδρυση Νηπιαγωγείου, β) ἡ ἱδρυση Παρθεναγωγείου («ἐκ τῆς τοιαύτης ἡ τοιαύτης ἀναπτύξεως τῶν μητέρων ἐξαρτᾶται καὶ πηγάζει ἡ τοιάδε ἡ τοιάδε τοῦ οἴκου καὶ τῆς κοινωνίας εὐημερία καὶ ἀνάπτυξις») καὶ γ) ὁ περιορισμὸς τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς σὲ τέσσερις τάξεις καὶ ἡ ἱδρυση, πέραν τῆς Ἀστικῆς Σχολῆς, «ἐμπορογλωσσικοῦ τμήματος». Τοῦ τελευταίου καθορίζεται ὁ σκοπός, ἡ ὕλη καὶ τὰ μαθήματα: θὰ διδάσκεται ἡ τουρκικὴ, γαλλικὴ, ἐλληνικὴ (ἀρχαία καὶ νέα). Τὰ βοηθητικὰ μαθήματα, Ἱστορία, Γεωγραφία, Φυσικὴ, Μαθηματικὰ καὶ Λογιστικά, θὰ διδάσκονται ἐναλλάξ σὲ μία ἀπὸ τρεῖς αὐτὲς γλῶσσες, γιὰ τὴν ἐκμάθηση «τῶν τεχνικῶν ὄρων ἐκάστης γλώσσης». Ἐπίσης στὸ τμήμα αὐτὸ «θεωρεῖται ἐπιβάλλουσα» καὶ ἡ ἐκμάθηση τῆς ἀγγλικῆς γλώσσας.
9. σ. 40: Ἀποφάσεις (πρακτικὸ ὑπ' ἀρ. 28) τῆς γενικῆς συνέλευσης τῶν ὀρθοδόξων κατοίκων τῆς Κερμίρας, ποὺ ἐλήφθησαν παρουσία τοῦ μητροπολίτη Καισαρείας Ἀμβροσίου, σχετικά μετὴ τὴν ἐξεύρεση πόρων γιὰ τὴ λειτουργία καὶ συντήρηση τῶν ἐκκλησιῶν καὶ τῶν σχολείων τῆς κοινότητος.
10. σσ. 41-43: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 29) συνέλευσης τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Καισαρείας Ἀμβροσίου (12 Ἰουνίου 1913). Οἱ σπουδαιότερες ἀποφάσεις εἶναι: α) Ἐφαρμογὴ τοῦ ποινολογίου γιὰ τοὺς ἀτίθασους μαθητές. β) Ἀπομάκρυνση μὴ ἱκανῶν δασκάλων. γ)

Πρόσληψη νέων δασκάλων με ευρύτερες γνώσεις, που καλύπτουν περισσότερες απαιτήσεις των σχολείων. δ) Για τη διδασκαλία της τουρκικής «να προσληφθῇ απόφοιτος τουρκικού γυμνασίου (*ιδαδιέ*), ἐπειδὴ ἡ διδασκαλία τῶν τουρκικῶν ἐπιβάλλεται νὰ εἶναι τελεία». ε) Πρόσληψη ἑλληνόφωνου ἐπιστάτη «ἴνα... ἐξοβελισθῇ τῆς Σχολῆς τὸ ξενόφωνον».

11. σ. 47: Πρακτικὸ (ὑπ' ἀρ. 35), στὸ ὁποῖο καταγράφονται τὰ χρυσὰ καὶ τὰ ἀσημένια ἱερὰ σκευὴ τῶν δύο ἐκκλησιῶν τῆς κοινότητος.
 12. σσ. 48-49: Ἴσολογισμὸς τῆς ἐκκλησίας τῶν Ἀγίων Θεοδώρων.
 13. σσ. 50-53: Καταχώριση κοινοτικῶν κτημάτων.
 14. σσ. 54-63: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν διανομὴ περιουσιακῶν στοιχείων, δωρητήρια, ἀμοιβὲς ψαλτῶν, ἱερέων κλπ.
 15. σσ. 64-65: Ἴσολογισμὸς τῆς κοινότητος (1914).
 16. σσ. 67-70: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν ἐκποίηση ἀσημικῶν τῆς ἐκκλησίας (βλ. σ. 47), δωρεές, διορισμὸ κανδηλανάπτῃ.
 17. σσ. 72-77: Ἴσολογισμοὶ (1909-1913) τῆς κοινότητος.
 18. σσ. 79-82: Πωλητήρια, ἐκλογὴ μouxτάρη.
 19. σσ. 83-84: Πρακτικὰ σχετικὰ μὲ τὸ προσωπικὸ τῶν σχολείων (1915-1916).
 20. σ. 85: Πρακτικὸ ποὺ ὀρίζει τοὺς ὅρους ὑπηρεσίας τῶν ἱερέων.
 21. σσ. 86-90: Ἐκλογὴ ἐφορείας.
 22. σσ. 91-95: Πρακτικὰ σχετικὰ μὲ τὴν πρόσληψη δασκάλων· τὸ Πρακτικὸ ὑπ' ἀρ. 73 (σ. 92) ἀφορᾷ τὴ στρατιωτικὴ εἰσφορὰ τῆς κοινότητος.
 23. σ. 96: Διανομὴ ἐνοριῶν στοὺς ἱερεῖς (1917).
 24. σσ. 97-104: Πρακτικὰ ποὺ ἀφοροῦν τὴ μισθοδοσίᾳ τοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων καὶ τῶν ἐκκλησιῶν, ἱσολογισμοὶ τῶν ἐτῶν 1917-1918.
- Προέλευση: Δωρεὰ Χρυσόστομου Πεγλίδη (1953).

8/12 ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ¹

1853-1867

0,34×0,24

362 σ.

Λογιστικὸ βιβλίο ἐμπορικῆς ἐπιχείρησης.

Α. Κατάστιχο δερματόδετο. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «4 μουκερερ 1853-1867. Πιριντζή Κώδηξ». Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-362. Σελίδες

1. Ὁ κώδικας αὐτὸς ἔχει καταχωρισθεῖ ὡς ΓΚΕΛΒΕΡΙ 12, ἐπειδὴ οἱ συνεταῖροι τῆς ἐμπορι-

λευκές: 7, 10-11, 23, 28, 43-44, 56, 69, 72, 77-78, 89-90, 94, 96-97, 108, 113-114, 127-128, 137-138, 160, 162, 166-300, 309-312, 358-362.

1. σσ. 1-362: Έγγραφοι είναι έτησιοι ισολογισμοί, απογραφές εμπορευμάτων, χρεοπιστωτικοί λογαριασμοί καθώς και δωρεές προς τους φτωχούς, νοσοκομεία κλπ. Πρόκειται για λογιστικό βιβλίο της συνεταιριστικής εμπορικής επιχείρησης των αδελφών Χατζή Προδρόμου, Ίωάννου και Έρμολάου Άνδρεάδη με τον Πρόδρομο Καπλάνογλου. Οι συνεταιῖροι κατάγονται από τὸ Γκέλβερι καὶ ξενιτεύθηκαν στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅπου ἀσχολήθηκαν μετὰ τὸ ἐμπόριο τροφίμων. Ὁ κώδικας αὐτός, πὺν εἶναι τὸ πρῶτο λογιστικὸ βιβλίο τῆς ἐπιχείρησης, καλῶς πτεὶ τὰ ἔτη 1853-1867.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἑρμολάου Ἀνδρεάδη (1955).

9/33 ΜΑΛΑΚΟΠΗ

1857-1876

0,39×0,25

100 σ.

Ἑσοδα-ἐξοδα τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν¹.

A. Κατάστιχο δερματόδετο. Κακή κατάσταση. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-100. Σελίδες λευκές: 6-7, 9, 13, 15, 31, 35-37, 40-41, 45, 63, 66, 79, 84-100. Ὁ κώδικας εἶναι γραμμένος καραμανλίδικα καὶ ἑλληνικά.

1. σσ. 1-84: Ἑσοδα-ἐξοδα τῆς ἐκκλησίας τῶν Ταξιαρχῶν κατὰ τὰ ἔτη 1857-1876.

10/25 ΜΠΕΡΕΚΕΤΑΙ ΜΑΝΤΕΝ

1917-1920

0,30×0,20

30 σ.

Πρόχειρο ταμειακὸ βιβλίο.

A. Κατάστιχο ἐμπορίου. Διπλὸ χάρτινο ἐξώφυλλο, τοῦ ὁποῖου ἡ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια φέρει λογαριασμούς. Ἡ πρώτη σελιδαρίθμηση εἶναι μετὰ ἀρα-

κῆς ἐπιχείρησης κατάγονται ἀπὸ τὸ Γκέλβερι. Ἡ ἔδρα τῆς ἐπιχείρησης εἶναι ἡ Κωνσταντινούπολη.

1. Βλ. φάκελο *Μαλακοπή 174* τοῦ ἀρχείου τοῦ Κ.Μ.Σ., ὅπου ὑπάρχουν πληροφορίες γιὰ τὶς ἐκκλησίες τῆς κοινότητος. Στὴ Μαλακοπή ὑπῆρχαν δύο μεγάλες ἐκκλησίες: τῶν Ἁγίων Θεοδώρων στὸν «κάτω» μαχαλὲ καὶ τῶν Ταξιαρχῶν στὸν «ἐπάνω» μαχαλὲ.

βικούς αριθμούς (1-30), αρχίζει όμως από τὰ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ. Σελίδες λευκές: 24, 27.

1. σσ. 1-30: Πρόχειροι λογαριασμοὶ καὶ καταχωρίσεις τῶν εἰσπράξεων τῆς ἐκκλησίας τῆς κοινότητος Μπερεκετλί Μαντέν, ἡ ὁποία ἐκκλησιαστικὰ ὑπάγεται στὸν Ἅγιο Χαλδεῖας, ὅπως συνάγουμε ἀπὸ τὴν ὑπογραφή: Ἄρτοποιάδης, ἑξαρχος τοῦ Ἁγίου Χαλδεῖας (σ. 20). Ἡ προέλευση τοῦ κώδικα συνάγεται ἀπὸ δύο ἐνδείξεις: στὴ σ. 20, πάνω ἀπὸ τὴν ὑπογραφή τοῦ ἐξάρχου, διαβάζουμε: «Μαδὲν 20 Ζανουὰρ 919» καὶ στὴ σ. 26: «Ἐν Μεταλλεῖω Περκεκετλή τῇ 22α Ἰουλίου 1918».

Προέλευση: Δωρεὰ Τικταμπάνη (1953).

11/20 NEBSLEXIP

χ.χ., προφανῶς ὁμως τὸ 1923 ἢ 1924

0,56×0,41

32 σ.

Καταγραφή δηλώσεων τῶν κατοίκων τοῦ Νέβσεχιρ γιὰ τὴν κτηματική περιουσία ποὺ ἄφηναν στὸ χωριό τους.

Α: Σπάραγμα. Σελίδες ποὺ ἀποσπάστηκαν ἀπὸ κώδικα. Φέρουν τὴν ἐξῆς σελιδαρίθμηση: 14-19 καὶ 28-53. Σελίδες λευκές: 19, 28-40 καὶ 49-53.

1. σσ. 14-18: Δηλώσεις τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας «Μπὰς μαχαλλέ» τῆς κοινότητος Νέβσεχιρ. Οἱ δηλώσεις ποὺ σώζονται εἶναι οἱ ὑπ' ἀρ. 263 ὡς 450. Δίπλα στὸ ὄνομα τοῦ ιδιοκτήτη καταγράφεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ ποὺ ὑπέγραψε τὴ δήλωση καὶ ἀκολουθεῖ ὁ ἀριθμὸς τῆς. Ἐκτὸς αὐτῶν, δηλώνεται τὸ εἶδος τοῦ κτήματος (σπίτι, χωράφι, ἀμπέλι, βοσκότοπος, μαγαζί κλπ.), ὁ τόπος κατοικίας καθὼς καὶ ὁ τόπος καταγωγῆς τοῦ ιδιοκτήτη. Στὴ συνέχεια ἐγγράφεται ἡ ἀξία τοῦ κτήματος, ἡ ἀξία τῶν προϊόντων του, οἱ ζημιές. Ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν καταγραμμένων κτημάτων φτάνει σὲ 1.566.324 τουρκικὲς λίρες. Τὰ βακουφικὰ κτήματα τῆς ἐκκλησίας εἶναι συνολικῆς ἀξίας 1.840.700 τουρκικῶν λιρῶν καὶ τὰ κοινοτικά 542.870 (σ. 18).
2. σσ. 41-48: Δηλώσεις (ὑπ' ἀρ. 1-366) τῶν κατοίκων τῆς συνοικίας «Ἀσ-σαγή μαχαλλέ». Ἡ συνολικὴ ἀξία τῆς κτηματικῆς τους περιουσίας ἀνέρχεται σὲ 629.998 τουρκικὲς λίρες (σ. 48). Στὴ σ. 48 καταγράφεται ἀνὰ συνοικίεσ ἡ συνολικὴ ἀξία τῶν κτημάτων καὶ δίνονται τὰ περιεχόμενα τοῦ κώδικα. Ἀπὸ τὴν ἀνακεφαλαίωση αὕτῃ πληροφοροῦμαστε ὅτι ὁ κώδικας, ἀπὸ τὸν ὁποῖο προέρχεται τὸ σπάραγμα ποὺ περιγράφουμε, περιλάμβανε στὶς σελίδες του δηλώσεις τῶν κατοίκων ἀπὸ τὶς τρεῖς συνοικίεσ τῆς κοινότητος Νέβσεχιρ:
Πὰς μαχαλλέ (σσ. 9-17): 1.566.324 τουρκικὲς λίρες
Ἵορτά μαχαλλέ (σσ. 21-27): 662.754 »

Ἀσσαγή μαχαλλέ (σσ. 41-48):	629.998	»
Νέβσεχιρ ἐκκλησία βακουφλαρή (σ. 17):	1.840.700	»
Νέβσεχιρ κοινότησινε αἰδ (σ. 17):	542.870	»
Ὅρτά μαχαλλέ σαχσά αἰδ (σ. 27):	37.024	»
Σύνολο	5.279.670	»

Προέλευση: Δωρεὰ Βασίλη Δοπτόγλου (1953).

12/21 NEBSECHIR

χ.χ., προφανῶς ὅμως τὸ 1923 ἢ 1924 0,27×0,21 56 σ.

Καταγραφή τῶν χριστιανῶν κατοίκων.

Α: Τετράδιο χωρὶς στάχωση. Κατάσταση κακή. Ἀρίθμηση μεταγενέστερη: 1-56.

1. σσ. 1-51. Καταγραφή 261 οἰκογενειῶν γηγενῶν Νεαπολιτῶν. Ἀναφέρονται ὁ οἰκογενειάρχης, τὰ μέλη τῆς οἰκογένειας, ἡ ἡλικία, τὸ ἐπάγγελμα τοῦ οἰκογενειάρχου καὶ ἂν ἔχει ξενιτευθεῖ. Ἕνα δεῖγμα τέτοιας ἀπογραφῆς:

Ἀρ.	Ἰδιοκτήτης	Ἀτομα	Ἡλικία	Ἐπάγγελμα	Τόπος διαμονῆς
1	Ἀποστόλ. ὁγλὸν Βασίλ.	1	44	Γεωργός	—
	Ἐλισάβετ σύζυγος	1	35	—	—
	Ὀδυσσεὺς γιὸς	1	10	—	—
	Εὐανθία κόρη	1	5	—	—
	Λάζαρος γιὸς	1	2	—	—

5

Στὸ τέλος τῆς σ. 51 καταγράφονται οἱ κάτοικοι τῆς Νεάπολης, σύμφωνα μὲ τὸν τόπο καταγωγῆς τους:

Νεβσεχιρλή	985
Μαδενλί	39
Σουβιρμεζλί	50
Χασά Κιοϊλί	14
Μιστιλί	10
Δενιζλή	8
Τιρχινλί	6
Καῖσερλή	4
Ζιλελί	3
Κηρητλί Πουρσαλί	3
	1120
Ἀραβοσονλὸν	3
	1123

2. σσ. 52-53: Καταγραφή τῶν ἐπήλυδων οἰκογενειῶν.

Προέλευση: Δωρεὰ Βασίλη Δοπτόγλου (1953).

13/40 NEBSEXIP

1924

0,33×0,21

β' +108 σ.

Βιβλίο πρακτικῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-108. Στὴν ἀρχὴ ἓνα φύλλο, ποὺ δὲ συμπεριλήφθηκε στὴν παραπάνω σελιδαρίθμηση. Σελίδες λευκές: β', 27, 36-105, 107.

1. σ. α': Καταγραφή τῶν σπιτιῶν καὶ τῶν κατοίκων τριῶν μαχαλάδων τοῦ Νέβσεχιρ:

	<i>Οἰκίαι</i>	<i>Πρόσφυγ.</i>	
ἄνω συνοικία	251	26	
μέση συνοικία	210	20	
κάτω συνοικία	<u>250</u>	<u>19</u>	
	711	65	= 776 οἰκίαι
			723 ἐν Κων/πόλει
			<u>1499</u> ὅλαι αἱ οἰκίαι μετὰ τῶν ἀναχωρησάντων

Κάτοικοι

ἄνω	985
μέση	724
κάτω	<u>900</u>
	2609

2. σσ. 1-35: Πρακτικὰ τριάντα συνεδριάσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς τοῦ Νέβσεχιρ (24 Μαΐου - 17 Σεπτ. 1924), στὰ ὅποια καταγράφονται καὶ τὰ βοηθήματα πρὸς τοὺς πτωχοὺς. Μέλη τῆς ἐπιτροπῆς εἶναι οἱ: Ἀνέστης ἐφέντης Κιουλπαληγί, Κωστάκης Τούνογλου, δόκτωρ Δανιὴλ Δανιηλίδης, Βασιλάκης Ἰωάνογλου, Γεωργάκης Χατζησπύρογλου, Ἰωαννάκης Ταρακδόγλου.

Προέλευση: Δωρεὰ Γ. Μαυροχαλυβίδη (1962).

Ὁ κώδικας τῶν Σιλάτων (ὕπ' ἀρ. 18/41) στὰ χέρια τῆς κυρίας Χατζηφιλιππίδου, συζύγου τοῦ δωρητῆ. (Φωτογραφία τοῦ Ἑρμόλαου Ἀνδρεάδη, Ἀπρίλιος 1955.

Ἀρχεῖο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν.)

14/8 ΠΡΟΚΟΠΙ

1902-1905

0,40×0,25

96 σ.

Φορολογικός πίνακας τῶν ἀρρένων κατοίκων πού ὑπόκειται σέ στρατιωτικό φόρο (*bedel-i askeriye*).

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου μὲ σκουρόχρωμο χάρτινο ἐξώφυλλο. Εἶναι γραμμένο στὰ τουρκικά μὲ ἀραβικοὺς χαρακτήρες. Ὁ κώδικας ἀρχίζει ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ. Διαιρεῖται σὲ δύο μέρη μὲ ἀντίστοιχη ἀρίθμηση 1-43 καὶ 1-26. Μεταγενέστερη σελιδαρίθμηση 1-98, ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Σελίδες λευκές: 1-2, 49, 76-96.

1. σσ. 1-48: Ἀπογραφή τῶν ἀρρένων κατοίκων τοῦ Προκοπίου πού ὑπόκεινται σὲ στρατιωτικό φόρο. Ἀπογράφονται κατὰ μαχαλάδες ἀπὸ τίς τοπικὲς ἀρμόδιες τουρκικὲς ὑπηρεσίες:

Σαρμισακλή	(σσ. 3-13): 157 ἄτομα: 18.950 γρόσια
Καπουδάν	(σσ. 14-20): 99 » : 14.160 »
Σαμουήλ	(σσ. 21-27): 96 » : 10.680 »
Ντουᾶ γερή	(σσ. 28-35): 123 » : 18.090 »
Μουπαγιατζή	(σσ. 36-45): 148 » : 23.820 »
Σύνολο	85.700 »

Ὁ στρατιωτικὸς αὐτὸς φόρος, ὁ ὁποῖος στὴ σ. 48 καταγράφεται ὡς ποσὸ 85.719 γροσίων καὶ 10 παράδων, ποικίλλει ἀπὸ 10 ὥς 400 γρόσια, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση τοῦ φορολογούμενου, καὶ πρέπει νὰ καταβληθεῖ σὲ τέσσερις ἰσόποσες δόσεις τὰ ἔτη 1320-1323 (1902-1905), ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸ 1320. Στὶς σσ. 46-48 καταχωρίζονται 31 ὀνόματα ἀδελφῶν Προκοπίων ἢ ξένων, πού ἔχουν δηλωθεῖ πιθανὸν στὴν πατρίδα τους, διαμένουν ὅμως στὸ Προκόπι. Ὁ φόρος αὐτὸς ἀνὰ ἄτομο κυμαίνεται ἀπὸ 407 ὥς 872 γρόσια. Συνολικὰ τὰ 31 αὐτὰ ἄτομα ὑποχρεώνονται νὰ πληρώσουν 22.477 γρόσια. Ἡ σ. 48 κλείνει μὲ τὸ πρακτικὸ ὅπου καταγράφονται:

- α) Ὁ στρατιωτικὸς φόρος τοῦ ἔτους, σύμφωνα μὲ τὸ δεύτερο πίνακα: 47.886 γρόσια
- β) Ὁ φόρος τοῦ ἔτους 1320, πού πρέπει νὰ πληρῶσουν οἱ ἀδελῶτοι: 85.719,10 »
- γ) Ὁ φόρος τοῦ ἔτους 1320 τῶν διπλογραμμένων (πού θεωροῦνται ὡς ἀδελῶτοι) ἢ τῶν ξένων: 22.840 »

156.445,10 »

Ὁ φόρος τοῦ μὴ μουσουλμανικοῦ μιλλέτ τοῦ καζᾶ Προκοπίου κατὰ τὸ ἔτος 1320 συνίσταται σὲ 47.886 γρόσια καὶ κατανεμήθηκε στοὺς κατοίκους του, ὅπως φαίνεται ἀπὸ τὸ δεύτερο πίνακα. Στὸ μεταξύ, κατὰ

τὴν ἀπογραφὴ βρέθηκαν 178 ἄτομα ἀδήλωτα, ποὺ ὁ φόρος τοὺς φθάνει τὰ 108.547 γρόσια καὶ 10 παράδες. Ἐπειδὴ ἡ Δημογεροντία τῶν Ρωμίων διαμαρτυρήθηκε ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν τὸ ποσὸ αὐτὸ νὰ πληρωθεῖ ἐφάπαξ, τὸ τοπικὸ διοικητικὸ συμβούλιο ἐνέκρινε τὴν πληρωμὴ τοῦ σὲ δόσεις. Κατὰ τὴν ἐξέταση ὅμως τῶν ἀδήλωτων προέκυψε διαφορὰ 31 ἀτόμων, τὰ ὁποῖα, ἐπειδὴ δὲν ἐξακριβώθηκε ἂν πληρώσαν τὸ φόρο στὸν τόπο τοὺς, ἔπρεπε νὰ καταβάλουν τὸ ποσὸ τῶν 22.840 γροσίων. Τὰ ὑπόλοιπα 85.719 γρόσια καὶ 10 παράδες μοιράστηκαν στὸν ὑπόλοιπο πληθυσμὸ, ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ του δυνατότητα, καὶ ἐπρόκειτο νὰ εἰσπραχθοῦν σὲ δόσεις μέχρι τὸ τέλος τοῦ 1323.

2. σσ. 50-75: «Τεφτέρι κατανομῆς τοῦ στρατιωτικοῦ φόρου (bedel-i askeriye) τοῦ καζᾶ Προκοπίου τῆς χρονιᾶς 1320 (1902)». Κατὰ συνοικίες:

Σαρμισακλή	(σσ. 50-55):	224 ἄτομα:	11.370 γρόσια	
Καπουδάν	(σσ. 56-60):	167 » :	8.450 »	
Σαμουήλ	(σσ. 61-64):	150 » :	7.220 »	
Ντουᾶ γερῆ	(σσ. 65-69):	189 » :	9.110 »	
Μουπαγιατζή	(σσ. 70-75):	238 » :	11.700 »	
Σύνολο		968	47.850	»

Προέλευση: Δωρεὰ Θ. Παπαδοπούλου (1952).

15/10 ΣΑΖΑΛΤΖΑ

1876-1924

0,35×0,23

370 σ.

Καταχωρίσεις γάμων καὶ βαπτίσεων, διαθηκῶν καὶ ἐσόδων τῆς κοινότητος.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου, πανόδετο, μὲ δερμάτινη ράχη. Στὴ στάχωση ὑπάρχει ἐτικέτα: «Ἐκκλησία Δεφδερί. Γιάνη βαπτιστερὴν βέ στεφαναλαρὴν, καὶτ ναμελερῆδερ 1885, Μαρτίου 1. Σαζάλτζα καργεί» (Κώδικας τῆς ἐκκλησίας ὅπου καταχωρίζονται βαπτίσεις καὶ γάμοι. 1 Μαρτίου 1885. Χωριὸ Σαζάλτζα). Σελίδες λευκές: 47-179, 206-341, 347-368. Σφραγίδα ἐλλειψοειδῆς (0,015×0,010): «Ν, Κ, Β, C, 1870»· στὸ ἐσωτερικὸ: παράσταση πτηνοῦ.

1. σσ. 1-46: Ληξιαρχικὲς πράξεις γάμων καὶ βαπτίσεων τῶν ἐτῶν 1876-1922.

Οἱ καταχωρίσεις αὐτὲς ἀκολουθοῦν μετὰ ἀπὸ τὴν κεφαλίδα: «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΩΔΗΞ. Κατάστιχον Ληξιαρχικὸν ἀρχόμενον ἀπὸ τοῦ 1879 ἔτους». Στὴ σ. 46 ἔχουν καταχωρισθεῖ δύο ληξιαρχικὲς πράξεις γάμου, τοῦ 1934 καὶ τοῦ 1936.

2. σσ. 180-205: Ἑσοδα κοινότητος ἀπὸ τὴν 1η/ 14η Ὀκτωβρίου 1921 ὡς τὸν Ἰούλιο 1924.

Ο ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ

Ὡς τῶν αἰχμάλωτων ὁ ἐλευθερωτής καὶ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστής,
ἀσθενούντων ἰατρός, βασιλέων ὑπέρμαχος, Τροπαιοφόρε Μεγαλομάρτυς
Γεώργιε, πρόσβευε Χριστῇ τῇ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ἡμῶν.

Ο ΕΝ ΖΙΑΗ: (ΣΥΛΑΤΑ) ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ (1080) ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,
Ο ΝΥΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣ (1907).

Χάρτινη εικόνα (κώδικας ὑπ' ἀρ. 18/41 Σιλάτων).

3. σσ. 342-346: Δύο διαθήκες, τοῦ 1896 καὶ τοῦ 1912. Ἡ πρώτη, τῆς Ραχήλ Χρυστόμογλου, εἶναι ἐπικυρωμένη ἀπὸ τὸν Ἅγιο Ἰκονίου Ἀθανάσιο.

B: Σὲ φύλλο λυτό, ποῦ ἐπικολλήθηκε στὴν ἐσωτερικὴ πλευρὰ τῆς στάχωσης, καταγράφονται τὰ ποσὰ ποῦ εἰσπράττει ἡ ἐκκλησία, ὁ παπὰς καὶ ἡ κανδηλανάπτρια ἀπὸ τελετὲς διαφόρων μυστηρίων.

Προέλευση: Δωρεὰ ἀδελφῶν Κωνσταντινίδη (1953).

16/6 ΣΑΖΑΛΤΖΑ

1881-1921

0,33×0,24

188 φ.

Καταγραφή ἐσόδων-ἐξόδων τῆς κοινότητος, κατάλογος ἱερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας, πρακτικὰ ἐκλογῆς τῶν κοινοτικῶν σωματείων.

A: Κώδικας ἐμπορίου χαρτόδετος μὲ δερμάτινη στάχωση σὲ καλὴ κατάσταση. Στὴ στάχωση ἐτικέτα: «1881 σενεσί καριεμίζ Σαζάλτζα Ἀδελφότησιν Δεφτέρι Μουφρεδατίδρι» (Κώδικας ἀπογραφῆς τῆς ἀδελφότητος τοῦ χωριοῦ μας Σαζάλτζα τὸ 1881). Στὸ ἐξώφυλλο τοῦ κώδικα ἐπικολλημένο φύλλο, στὸ ὁποῖο ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τῶν κατοίκων καὶ ὁ ἀριθμὸς φύλλου τοῦ κώδικα ὅπου εἶναι καταχωρισμένη ἡ μερίδα τους (εἰσφορὲς πρὸς τὴν ἐκκλησίαν). Ἐντυπὴ ἀρίθμηση ἀπὸ 1-189 (verso-recto). Λεῖπουν τὰ φύλλα: 138^ν-139^ν καὶ 187^ν-188^ν. Σελίδες λευκὲς: 16^ν, 19^ν, 24^ν, 29^ν, 51^ν, 55^ν, 60^ν, 117^ν, 132^ν-133^ν, 134^ν-152^ν, 163^ν, 164^ν-164^ν, 167^ν-169^ν, 171^ν-178^ν, 180^ν-185^ν, 187^ν.

1. φφ. 1^ν-9^ν: Καταχωρίζονται συνδρομὲς μελῶν ἀδελφότητος, τῆς ὁποίας τὸ ὄνομα δὲν ἀναφέρεται.
2. φφ. 10^ν-33^ν: Καταχωρίζονται διάφορα ἔσοδα τῆς κοινότητος ἀπὸ εἰσιτήρια, τελετὲς κλπ. Ἐπίσης περιλαμβάνονται πρακτικὰ ἐκλογῆς κοινοτικῶν σωματείων, καταγραφὰς ἱερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας, ἐπιστήμων ἐγγράφων, ὁμολόγων, τίτλων κλπ.
3. φφ. 34^ν-132^ν: Καταχώριση τῶν εἰσφορῶν πρὸς τὴν ἐκκλησίαν ἀνὰ οἰκογένεια (1906-1921).
4. φφ. 153^ν-166^ν: Καταχώριση ἐσόδων καὶ ἐξόδων τῆς κοινότητος.
5. φ. 170^ν: Καθυστερούμενες συνδρομὲς (ἐπιχώρισις) τοῦ Δεσπότη.
6. φ. 186^ν: Καταγραφή τῶν ἐπίπλων τοῦ θανάτου Παύλη ἀγῆ.

Προέλευση: Δωρεὰ ἀδελφῶν Κωνσταντινίδη (1953).

220

[illegible]

11 " *Expositum*
 12 " *Thema*
 13 " *Thema*
 14 " *Thema*
 15 " *Thema*
 16 " *Thema*
 17 " *Thema*
 18 " *Thema*
 19 " *Thema*
 20 " *Thema*
 21 " *Thema*
 22 " *Thema*
 23 " *Thema*
 24 " *Thema*
 25 " *Thema*
 26 " *Thema*
 27 " *Thema*
 28 " *Thema*
 29 " *Thema*
 30 " *Thema*
 31 " *Thema*
 32 " *Thema*
 33 " *Thema*
 34 " *Thema*
 35 " *Thema*
 36 " *Thema*
 37 " *Thema*
 38 " *Thema*
 39 " *Thema*
 40 " *Thema*
 41 " *Thema*
 42 " *Thema*
 43 " *Thema*
 44 " *Thema*
 45 " *Thema*
 46 " *Thema*
 47 " *Thema*
 48 " *Thema*
 49 " *Thema*
 50 " *Thema*
 51 " *Thema*
 52 " *Thema*
 53 " *Thema*
 54 " *Thema*
 55 " *Thema*
 56 " *Thema*
 57 " *Thema*
 58 " *Thema*
 59 " *Thema*
 60 " *Thema*
 61 " *Thema*
 62 " *Thema*
 63 " *Thema*
 64 " *Thema*
 65 " *Thema*
 66 " *Thema*
 67 " *Thema*
 68 " *Thema*
 69 " *Thema*
 70 " *Thema*
 71 " *Thema*
 72 " *Thema*
 73 " *Thema*
 74 " *Thema*
 75 " *Thema*
 76 " *Thema*
 77 " *Thema*
 78 " *Thema*
 79 " *Thema*
 80 " *Thema*
 81 " *Thema*
 82 " *Thema*
 83 " *Thema*
 84 " *Thema*
 85 " *Thema*
 86 " *Thema*
 87 " *Thema*
 88 " *Thema*
 89 " *Thema*
 90 " *Thema*
 91 " *Thema*
 92 " *Thema*
 93 " *Thema*
 94 " *Thema*
 95 " *Thema*
 96 " *Thema*
 97 " *Thema*
 98 " *Thema*
 99 " *Thema*
 100 " *Thema*

Als erstes wird die in der ersten
Hälfte der ersten Periode
in der ersten Periode.

Δι' ἡμῶν
 συνάγει τὴν ἐκκλησίαν
 ἡν ἡμεῖς οὐκ ἐκ
 ὁρατοῦ

[illegible]

Dan Henry " " "
George G. H. W.
" " " " " "
John R. F. J. J. J.
George D. K. K. K.
George D. K. K. K.
George D. K. K. K.
George D. K. K. K.

die 9te Appenzeler oberste
Kantone des Kantons Uri & Nid
Udental

Διευθυντής αρμοδιοτήτων προέβητο in Αθήναις, πλάσι της Δ. Γραμματείας y Συμβουλίου α/α
Διευτ. Δ. Πρωτοδικ. y Συμβουλίου Πρωτοδικ. κατά 21 1902 2. 3. Αθήναις

[illegible]

71 Πανεπιστήμιο
71 40 μ. 2. 1. 19
71 60 μ. 1. 1. 19
71 Βαλκάνια

67 pgs. in 12 reprints

22. *Quercus A. Pom. Lign.*
Strobus L. L. L. L. L.
Thymus L. L. L. L.
Dej. L. L. L. L.
Unan. L. L. L. L.

Ἡ σελίδα 220 τοῦ κώδικα ὑπ' ἀρ. 18/41 τῶν Σιλάτων.

17/32 ΣΙΛΑΤΑ

1855-1875

1914

0,40×0,35

148 σ.

Κοινοτικό κατάστιχο που περιλαμβάνει διαθήκες, πωλητήρια, δωρητήρια, πρακτικά δημογεροντίας.

Α. Ἀκέφαλος κώδικας. Στάχωση κατεστραμμένη. Λείπουν οἱ 21 πρῶτες σελίδες καὶ οἱ 40-41. Ἀνάμεσα στὶς σσ. 133-134 καὶ 135-136 ἀντίστοιχα φαίνεται νὰ λείπουν 4 λευκὰ φύλλα. Ἡ σελιδαρίθμηση εἶναι διπλή: ἡ πρώτη ἀραβική. Σελίδες λευκές: 43, 88, 117-143. Κάθε πράξη τοῦ κώδικα ἐπικυρώνεται μὲ τὴ σφραγίδα τῆς κοινότητος. Σφραγίδα: στρογγυλή· διάμετρος 0,040. Τετραμελής: «ΧΟΡΙΟΝ ΖΗΛΕ [1849] ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΗΚΟΝΗΟΥ». Στὸ κέντρο ἡ παράσταση τοῦ Ἀγίου Γεωργίου ποὺ σκοτώνει τὸ δράκο.

1. σ. 22: Ἡ σελίδα αὐτὴ ἀρχίζει μὲ τὸ τέλος ἐνὸς ἀνυπόγραφου πρακτικοῦ, ποὺ ἀναφέρεται στὴν πώληση ἀφιερωμάτων τῆς ἐκκλησίας. Στὴν ἴδια σελίδα καταχωρίζεται πρακτικὸ τῆς δημογεροντίας (Σύνδοκος), σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖο ὁ Ἐπίτροπος θὰ εἰσπράττει ἓνα γρόσι καὶ ἓνα πιάτο στάρι ἀπὸ κάθε χριστιανικὸ σπίτι γιὰ πρόσφορα καὶ «νάμα» (26.10.1855).
2. σσ. 23-25: Διαθήκη τοῦ Δανιήλ, γιοῦ τοῦ Ἡλίου (12.12.1855), στὴν ὁποία ἀναφέρεται ἡ κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του καὶ καταγράφονται τὰ σύνορα τῶν κτημάτων. Στὸ τέλος τῆς διαθήκης, δίπλα στὶς ὑπογραφές τῶν μαρτύρων, ἔχει ἐπικολληθεῖ ὁ τίτλος ιδιοκτησίας ἐνὸς κτήματος ποὺ ἀνῆκε προηγουμένως στὸ βακουφί τοῦ Ἱμπραήμ πασᾶ.
3. σσ. 26-27: Καταχώριση πωλητηρίων.
4. σ. 28: Ὁμολογία τῆς Ἑλένης, κόρης τοῦ Μάρκου, στὴν ὁποία δηλώνεται ὅτι πῆρε τὸ μερίδιό της ἀπὸ τὴν πατρικὴ περιουσία (4.000 γρόσια).
5. σ. 29: Πωλητήριο φούρνου. Στὴ σελίδα αὐτὴ ἔχει ἐπικολληθεῖ ὀθωμανικὸ ἔγγραφο, ποὺ εἶναι συμφωνία ἀνάμεσα στοὺς χριστιανούς καὶ μουσουλμάνους κατοίκους τοῦ χωριοῦ γιὰ τὴν κατασκευή ὕδραγωγείου. Οἱ χριστιανοὶ θὰ πληρώσουν 6.000 γρόσια καὶ οἱ μουσουλμάνοι 2.000. Ἡ ἀναλογία αὐτὴ θὰ ἰσχύσει καὶ στὴν περίπτωση ποὺ θὰ χρειαστοῦν ἐπιπλέον χρήματα.
6. σ. 30: Διαθήκη τοῦ Τρύφωνα Θεοδώρου (24.2.1857). Κατανέμει τὴν κινητὴ καὶ ἀκίνητη περιουσία του στὰ πέντε παιδιά του. Τὸ ἐνοίκιο τοῦ μαγαζιοῦ του διατίθεται γιὰ ἀγαθοεργίες.
7. σ. 31: Ὁ Μᾶης Μενιτζόγλου χαρίζει στὴν ἐκκλησία τῶν Ἀγίων Ἀποστόλων ἓνα οἰκόπεδο, τὸ ὁποῖο ἀργότερα πουλιέται.
8. σ. 33: Πράξη συμβιβασμοῦ ἀνάμεσα σὲ ἀδελφία. Στὴ σελίδα αὐτὴ ἐπι-

12. σ. 105: 'Επικολλημένη κατάσταση τῶν ἐκκλησιῶν καὶ παρεκκλησιῶν τῆς κοινότητος.
13. σσ. 106-112: Διαθήκες.
14. σ. 113: 'Επικολλημένο ἀντίγραφο συνοδικοῦ γράμματος ποὺ συντάχθηκε τὸν Σεπτέμβριο 'Ινδικτιῶνος ιδ', ἐπὶ πατριαρχίας 'Ιωακείμ. 'Αναγγέλλεται ἡ ἐκλογή τοῦ μητροπολίτη Κορυτσᾶς Δωρόθεου στὸ θρόνο 'Ικονίου, μετὰ τὸ θάνατο τοῦ 'Αγαθαγγέλου. 'Υπογράφουν: ὁ Κυζίκου Νικόδημος, ὁ Μελνίκου Προκόπιος, ὁ Δεβρῶν καὶ Βελεσῶν Ἀνθιμος, ὁ Χαλκηδόνος Καλλίνικος, ὁ Μηθύμνης Νικηφόρος, ὁ Σάμου Γαβριήλ, ὁ Σερρῶν Ναθαναήλ, ὁ Μεγλενῶν Καλλίνικος, ὁ Αἰτίτζης 'Ιγνάτιος.
15. σ. 115: Καταχωρίζεται πίνακας 122 οἰκογενειῶν (1884) ποὺ πληρῶνουν τὸ «ἐτήσιον κανονικὸν» στὸν ἱερέα. Διαιροῦνται σὲ τρεῖς κατηγορίες:
43 οἰκογένειες τῆς Α'	κατηγορίας	×	15 γρόσια
50 » » Β'	» »	×	10 »
29 » » Γ'	» »	×	8 »
16. σ. 116: Κανονισμὸς πληρωμῆς γιὰ τὴν τέλεση μυστηρίων.
17. σ. 117: 'Επικολλημένος κατάλογος ἐράνου ποὺ διενήργησε ἡ 'Εφορεία γιὰ τὴν ἐπισκευὴ τῆς ἐκκλησίας καὶ τοῦ σχολείου (10.10.1879).
18. σ. 120: 'Επικολλημένη ἐγκύκλιος τοῦ μητροπολίτη 'Ικονίου Προκοπίου (10.8.1914), μὲ τὴν ὁποία γνωστοποιεῖ στὶς δημογεροντίες καὶ στοὺς ἱερεῖς τῆς ἐπαρχίας του τὴν κήρυξη γενικῆς ἐπιστράτευσης. Συνιστᾷ σὲ ὅλους φρόνηση καὶ ὑπακοή.
19. σ. 122: 'Επικολλημένο πωλητήριο μύλου. 'Αγοραστὴς ἡ ἐκκλησία τῆς κοινότητος.
20. σ. 123: Συμβόλαιο τοῦ Συμεὼν Ζαφειρόπουλου γιὰ τὴν ὑδροδότηση τοῦ χωριοῦ.
21. σ. 124: 'Επικολλημένο ὀθωμανικὸ ἔγγραφο ποὺ ἀφορᾷ συμβιβασμὸ ἀντιδίκων γιὰ ἐξύβριση. Στὴν περίπτωσι ἀποδεδειγμένης παράβασις τῆς συμφωνίας ὁ παραβάτης ὑποχρεώνεται νὰ πληρώσει στὸ σχολεῖο τῶν χριστιανῶν 3 χρυσὲς λίρες.
22. σσ. 144-146: Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.

Β: Δίφυλλο λυτὸ ἔγγραφο, ποὺ εἶναι λογοδοσία τοῦ ταμῆ τῆς 'Εφορείας (6.8.1904).

Προέλευση: Δωρεὰ Λάζαρου Χατζηφιλιππίδη (1960).

1874-1925

0,49×0,35

18/41 ΣΙΛΑΤΑ

I-IV+798 σ.

Περιεχόμενα: διαθήκες, προικοσύμφωνα, πωλητήρια, έξοφλητικά, ένοικιάσεις, διανομές κληρονομιάς, απογραφές περιουσιών, συμφωνητικά, κανονισμοί κοινότητας, διορισμοί δασκάλων, ιερέων, εγκατάσταση προσφύγων από τὰ Σίλατα στην Έλλάδα (1925).

A: Κώδικας γραμμένος έλληνικά και τουρκικά με ελληνικούς χαρακτήρες. Στὰ φύλλα του έχουν έπικολληθεί και λυτὰ έγγραφα γραμμένα τουρκικά με άραβικούς χαρακτήρες. Κατάσταση καλή. Ή στάχωση προστατεύεται με μεταλλικές γωνίες. Στο πρόσθιο μέρος της υπάρχει έτικετα: «Κώδης τής Ζήλας διά τὰς διαθήκας», και στο έσωτερικό της έχει κολληθεί εικονογραφημένο χαρτί (0,285×0,205), πού στο πάνω μέρος του φέρει την εικόνα του Άγίου Γεωργίου καί: «Ός τών αίχμαλώτων ό έλευθερωτής καί τών πωχών ύπερασπιστής, άσθενούντων ιατρός, βασιλέων ύπέρμαχος, Τροπαιοφόρε Μεγαλομάρτυς Γεώργιε, πρέσβευε Χριστῷ τῷ Θεῷ σωθῆναι τὰς ψυχὰς ήμῶν». Στο κάτω μέρος τής χάρτινης εικόνας υπάρχει ή παράσταση τής εκκλησίας του Άγίου Γεωργίου στα Σίλατα και ή έπιγραφή: «Ο ΕΝ ΖΙΛΛΗΙ (ΣΥΛΑΤΑ) ΑΡΧΑΙΟΤΑΤΟΣ ΝΑΟΣ (1080) ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΜΕΓΑΛΟΜΑΡΤΥΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ο ΝΥΝ ΕΠΙΣΚΕΥΑΣΘΕΙΣ (1907)». Έντυπη άρίθμηση σελίδων 1-797. Σελίδες λευκές: IV, 3, 4, 11, 19, 22, 37, 198, 260 και 305-789. Στο παράφυλλο τής στάχωσης έπικολλήθηκε έγγραφο γραμμένο στην τουρκική γλώσσα με άραβικούς χαρακτήρες «civar Zile karyesi hristiyani raiyet ihtiyarisine... 1218». Σφραγίδες:

α) Στρογγυλή· διάμετρος 0,035. «Η ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΣΥΛΛΑΤΕΝΩΝ ★ ΟΙ 12 ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ ★».

β) Στρογγυλή· διάμετρος 0,040. «ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΘΑΛΨΕΩΣ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΑΤΩΝ». Στο κέντρο: «ΕΝ ΚΑΡΒΙΑ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ 1925».

γ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,042· διαιρείται σε τέσσερα μέρη: «ΕΠΑΡΧΙΑ ΕΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΕ 1849». Στο κέντρο υπάρχει ή παράσταση του Άγίου Κωνσταντίνου καί τής Αγίας Έλένης.

δ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,040· διαιρείται σε τέσσερα μέρη «ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΕ 1849». Στο κέντρο παράσταση του Άγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου.

ε) Στρογγυλή· διάμετρος 0,42. «ΕΠΑΡΧΙΑ ΙΚΟΝΙΟΥ ΧΩΡΙΟΝ ΖΗΛΑΙ 1849». Στο κέντρο παράσταση του Άγίου Γεωργίου του Τροπαιοφόρου.

στ) Στρογγυλή· διάμετρος 0,038. «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΕΩΝ ΣΥΛΛΑΤΩΝ». Στο κέντρο σταυρός.

- I. σ. Π: Σημείωμα (12.8.1963) του δωρητή Περικλή Χατζηφιλιπιάδη σχετικά με την κατάθεση του κώδικα στο άρχείο του Κέντρου Μικρασιατικών Σπουδών.

2. σ. III: «Κώδεξ τῆς κοινότητος τοῦ χωρίου Σύλλατα ὑποκειμένου εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Ἁγίου Ἰκονίου· ἀφιερῶθῃ αὐτῇ ὅπως ἀποκλειστικῶς ὧδε καταγραφθῶσιν τὰ ἴσα καὶ ὅμοια τῶν πρωτοτύπων ἐκάστης διαθήκης πρὸς ἀποφυγὴν κηλήδους καὶ ὑποψίας καὶ εὐτελοῦς ἐνεργείας τῆς θελήσεως τῶν διαθέτων ... κτλ... κτλ... Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874 Ἰουλίου 20

φέρων αὐξων ἀριθμῶν σελλίδων ἑπτακόσια ἔννεκῆκοντα ἑπτὰ προσφέρθῃ δωρεὰν παρὰ τοῦ φιλογενεστάτου καὶ Ἀξιοτίμου συμπατριῶτου Λουκᾶ Γιάννη Μενετζόγλου Μπακάλη ἐν Γαλατᾷ χρηματίσαντα, πρὸς αἰώνιον Μνημόσυνον τῆς παρελθούσης καὶ μελλούσης γενναιᾶς αὐτοῦ· εἶθε καὶ οἱ υἱοὶ του καὶ τὰ ἔγκονά του νὰ μιμηθῶσιν τὰ καλὰ καὶ γενναιόδωρα ἔργα αὐτοῦ, καὶ φανῶσιν χρήσιμοι καὶ εἰς ὅλα ἄξιοι καὶ καλοὶ συμπατριῶται τῆς Σύλλατας· εἶθε· εἶθε, καὶ ἀμὴν ἀμήν».

3. σσ. 1-2: «Παντὶ τῷ ἀνθρώπῳ πρόκειται ἅπαξ ἀποθανεῖν. Ἀγαθάγγελος ἐπιβεβαιοῖ. Κανονισμὸς γιὰ τὴ σύνταξιν διαθήκης. (Ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874, Ἰουλίου 20). Ὁ παραβάτης ὑποχρεώνεται νὰ πληρώσῃ 20-50 ὀθωμανικὰς λίρας στὴν ἐκκλησία ἢ στὸ σχολεῖο. Ὁ κανονισμὸς ὑπογράφεται ἀπὸ ἐφόρους τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινότητος Σιλάτων.

4. σσ. 5-27: Συμβόλαια, πωλητήρια, διαθήκες κλπ. Τὰ περισσότερα ἔχουν συνταχθεῖ στὰ ἑλληνικά.

5. σσ. 28-29: «Κανονισμὸς συντεταγμένος κατὰ τὴν ὁγδόην Δεκεμβρίου τοῦ 1879 ἔτους διὰ τὴν ἐφορίαν τοῦ χωρίου Σύλλατας, ὅστις καὶ ἐπικυρώθῃ παρὰ τῆς Α. Σεβασμιότητος τοῦ Ἁγίου Ἰκονίου Γέροντός μας κ.κ. Ἀγαθαγγέλου». Περιλαμβάνει 19 ἄρθρα. Ὑπογράφεται ἀπὸ τοὺς ἐφόρους.

6. σ. 30: «Ἐνταῦθα καταχωρεῖται ἡ διαίρεσις τῆς Χώρας μας εἰς δύο Ἐνορίας ἐξ ὧν ἡ μὲν ἐστὶ τοῦ παπᾶ Διονυσίου ἡ δὲ τοῦ παπᾶ Μακαρίου αὕτη ἀναλόγως τῆς καταστάσεως ἐκάστης διαιρεῖται εἰς 5 τάξεις ἵνα πληρῶνῃ ἐτήσιον μισθὸν ἥτοι αἱ μὲν πρῶται οἰκίαι νὰ πληρώνωσι 35 γρ., αἱ Β^{αι} ἀνὰ 30 γρ., αἱ Γ^{αι} ἀνὰ 22 γρ. αἱ δὲ Δ^{αι} 12 γρ. αἱ δὲ Ε' ἀνὰ 8 γρ. Τῇ 1880φ τῇ 4η Φεβρουαρίου». Ἀκολουθεῖ ὀνομαστικὴ κατάταξις τῶν οἰκογενειῶν. Συνοπτικὰ ἡ ἐνορία τοῦ παπᾶ Διονυσίου περιλαμβάνει:

20 οἰκογένειες Α' κατηγορίας		× 35 γρόσια	
8	» Β'	× 30	»
15	» Γ'	× 22	»
12	» Δ'	× 12	»
6	» Ε'	× 8	»

Ἀντίστοιχα ἡ ἐνορία τοῦ παπᾶ Μακαρίου περιλαμβάνει:

20	οἰκογένειες	A'	κατηγορίας	×	35	γρόσια
8	»	B'	»	×	30	»
15	»	Γ'	»	×	22	»
13	»	Δ'	»	×	12	»
6	»	E'	»	×	6	»

Ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ τους κατάστασι, «διὰ γάμον ὅσοι ἐπλήρωνον 35 γρόσια διὰ τὴν χαρὰν νὰ δώσουν 45 γρόσια. Ὅσοι ἐπλήρωνον 30 καὶ 22 γρόσια νὰ δώσουν 30 καὶ ὅσοι ἐπλήρωνον 12 καὶ 8 νὰ δώσουν 25 γρόσια. Διὰ βάπτισιν κατὰ τὴν παλαιὰν συνήθειαν πτωχοὶ καὶ πλούσιοι εἰς τοὺς ἱερεῖς 8 εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5 γρόσια. Διὰ θάνατον ὅσοι ἐπλήρωνον 35 καὶ 30 γρόσια νὰ δώσουν 15. Ὅσοι ἐπλήρωνον 22 καὶ 12 νὰ δώσουν 10 γρόσια καὶ ὅσοι ἐπλήρωνον 8 νὰ δώσουν 5 γρόσια. Περί ἀμώμων = 100 παράδες εἰς τοὺς ἱερεῖς καὶ 60 παράδες εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Διὰ Σαρανταλείτουργον 10 γρόσια. Διὰ Εὐχέλαιον ἀνὰ 3 γρόσια εἰς κάθε παπᾶ καὶ διὰ Τετραευαγγέλιον ἀνὰ 7½ γρόσια εἰς κάθε παπᾶ».

7. σσ. 31-32: «Κανονισμὸς συνταχθεὶς παρὰ τῆς αὐτόθι Σ. Ἐφορίας περὶ τὸν ἡθῶν καὶ ἐθίμων τῆς ἐν Ἐπαρχίᾳ Ἱκονίου χῶρας ἡμῶν Ζήλλης. Τῷ 1897 τῆς 20 Σεπτεμβρίου».
8. σσ. 33-95: Πωλητήρια, διαθήκες, ἔνθετοι τίτλοι ὀθωμανικοῦ κτηματολογίου, καταγραφὴ περιουσιῶν μετὰ θάνατον κλπ. Στὴ σ. 91 ἔχει ἐπικολληθεὶ ἀσυμπλήρωτο στέλεχος πιστοποιητικοῦ βαπτίσεως προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν τῶν «Δώδεκα Ἀποστόλων τῆς Ζήλλης».
9. σ. 96: «Ἐνταῦθα γενομένης τῆς διανομῆς εἰς δύο ἐνορίας οἱ κάτωθι γεγραμμένοι συνέπεσον εἰς τὴν ἐνορίαν τοῦ π.π. Διονυσίου. Τῷ 1891 τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου.

Τμήμα	A'	×	25	γρόσια	=	13	οἰκογένειες
»	B'	×	20	»	=	12	»
»	Γ'	×	15	»	=	15	»
»	Δ'	×	12	»	=	15	»
»	E'	×	10	»	=	14	»

Γάμος Τμήματος A': Τὰ ἄνωθι εἰς A^{ον} τμήμα καταχωρημένα ὁσπῆτια ὑποχρεοῦνται νὰ πληρώσωσι ἑκατὸν εἴκοσι γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐκ τῶν ὁποίων τὰ τεσσαράκοντα θὰ δοθῶσιν εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τοῦ τελούντος τὸ μυστήριον. Γάμος Τμήματος B': 100 γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ 30 εἰς τὸν ἱερέαν. Γάμος τοῦ Γ', Δ' καὶ E' Τμήματος: 80 γρόσια εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ 25 ἡ Γ' τάζι εἰς τὸν ἱερέα· αἱ Δ' καὶ E' 20 γρόσια. Ὅσakis προσκαλοῦνται εἰς τὰς στέψεις οἱ δύο ἱερεῖς τότε εἰς τὰ ἄνω κανονικὰ θὰ προστίθενται ἔτι ἀνὰ δέκα γρόσια. Βάπτισμα, διὰ ὅλας τὰς τάξεις: Ὁ ἀνάδοχος πληρώνει εἰς τὸν ἱερέα 8 γρόσια

καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5. Διὰ τὸ λείψανον: Αἱ Α' καὶ Β' τάξεις θὰ πληρῶνουν 20 γρόσια εἰς τὸν ἱερέα, αἱ Γ' καὶ Δ' 15 καὶ ἡ Ε' 10. Μνημόσυνο: 4 γρόσια ὅλοι γενικῶς ἐκ τῶν ὁποίων 100 παράδες θὰ δοθῶσιν εἰς τοὺς ἱερεῖς. Σαρανταλείτουργο: 10 γρόσια εἰς τὸν παπᾶ. Τετραευαγγέλιον: ἀνὰ 5 γρόσια εἰς κάθε ἱερέα. Εὐχέλαιο: ἀνὰ τρία γρόσια».

10. σ. 97: «Ἐνταῦθα γενομένης τῆς διανομῆς εἰς δύο ἐνορίας οἱ κάτωθι γεγραμμένοι συνέπεσον διὰ κλήρου εἰς τὸν π.π. Ἰωάννην Χ' Σταύρου. Τῷ 1890 τῇ 9ῃ Φεβρουαρίου».

Α'	×	25	γρόσια	=	13	οἰκογένειες
Β'	×	20	»	=	12	»
Γ'	×	15	»	=	15	»
Δ'	×	12	»	=	15	»
Ε'	×	10	»	=	14	»

Ἀκολουθοῦν οἱ εἰσφορὲς γιὰ τὴν τέλεση τῶν μυστηρίων.

11. σσ. 98-155: Συμφωνητικά, ἀγορές, πωλητήρια, διαθήκες κλπ.
12. σ. 156: Ἀπογραφή τῶν σπιτιῶν τῆς ἐνορίας τοῦ παπᾶ Διονυσίου.

Α'	τάξη	×	20	γρόσια	=	28	σπίτια
Β'	»	×	15	»	=	17	»
Γ'	»	×	10	»	=	16	»
Δ'	»	×	5	»	=	12	»

«Διὰ γάμον θὰ πληρῶνουν σὺν ὅπως εἶναι καταγεγραμμένον εἰς τὴν 96ην σελίδα τοῦ κώδικος. Διὰ τὸ βάπτισμα ὁ ἐκτελῶν τὸ μυστήριον νουνὸς εἰς τὸν ἱερέα 6 γρόσια, εἰς τὴν ἐκκλησίαν 5 γρόσια, εἰς τοὺς κανδηλανάπτας ἀνὰ 1 γρόσι. Ὁ γονεὺς τῶν τέκνων 5 εἰς τὸν ἱερέα τῆς ἐνορίας τῶν. Διὰ τὸ ἄμωμον 4 γρόσια ἐκ τῶν ὁποίων 100 παράδες λαμβάνει ὁ ἱερεὺς. Διὰ Σαρανταλείτουργο καὶ Τετραευαγγέλιον 10 γρόσια. Διὰ Εὐχέλαιο νὰ δίδωσιν 3 γρόσια εἰς τὸν ἱερέα».

13. σ. 157: Ἀπογραφή τῆς ἐνορίας τοῦ παπᾶ Ἰωάννου:

Α'	τάξη	×	20	γρόσια	=	28	σπίτια
Β'	»	×	15	»	=	17	»
Γ'	»	×	10	»	=	16	»
Δ'	»	×	5	»	=	12	»

14. σσ. 158-167: Πωλητήρια, διαθήκες, ἀπογραφὲς περιουσιῶν μετὰ θάνατο κλπ.

15. σσ. 168-169: Ἀπογραφή τῶν οἰκογενειῶν κατὰ τάξεις, σύμφωνα μὲ τὸ ποσὸ ποὺ πληρῶνουν στὸν ἱερέα (1η Σεπτεμβρίου 1897).

Α'	τάξη	×	13	γρόσια	=	32	οἰκογένειες
Β'	»	×	10	»	=	35	»
Γ'	»	×	7	»	=	41	»

$$\begin{array}{rclclcl} \Delta' & » & \times & 4 & » & = & 31 & » \\ E' & » & \times & 2\frac{1}{2} & » & = & 10 & » \end{array}$$

16. σσ. 171-177: Πωλητήρια, διαθήκες, συμφωνητικά κλπ.
17. σσ. 178-181: Συμβόλαια διδασκάλων, σύσταση επιτροπής (έφοροεπιτροπή) για τη διαχείριση της σχολής.
18. σσ. 182-183: Πωλητήρια.
19. σσ. 184-185: Σύσταση επιτροπής (Δημογεροντία), ή όποια θά ασχοληθεί με τις πολιτικές υποθέσεις της κοινότητας.
20. σσ. 186-298: Συμβόλαια, πωλητήρια, διαθήκες, προικοσύμφωνα, καταγραφές περιουσιών μετά θάνατον κλπ. Στις σελίδες αυτές περιλαμβάνονται οι Κανονισμοί της έκκλησίας του έτους 1919-20 (σ. 287) και του 1920-1921 (σ. 288).
21. σ. 299: Καταχώριση δύο εγγράφων σχετικών με την παράδοση ιερών σκευών και εικόνων στο Ταμείο 'Ανταλλαξίμων Κοινοτικών και Κοινωφελών Περιουσιών (1933).
22. σσ. 301-304: 'Ιστορία του χωριού Σίλατα.
23. σσ. 790-791: «Τὸ ἀντίτυπον τοῦ καταλόγου τῆς συνδρομῆς καὶ τῶν συνδρομητῶν τῆς ἱερᾶς ἡμῶν Σχολῆς».
24. σσ. 792-797: Περιεχόμενα τοῦ κώδικα.
- Προέλευση: Δωρεὰ Περικλῆ Χατζηφιλιππιάδη (1962).

19/14 ΣΚΟΠΗ 14

1856-1923

0,28×0,20

350 σ.

Μητρῶο βαπτίσεων, θανάτων. Βιβλίον πρακτικῶν δημογεροντίας.

Α: Κατάστιχο χαρτόδετο με δερμάτινη ράχη. Κατεστραμμένη στάχωση. 'Ο κώδικας είχε διπλή χρήση: από ἀριστερά πρὸς τὰ δεξιὰ ἦταν βιβλίον καταχώρισης βαπτίσεων καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο ἐξώφυλλο (δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά) ἀποτελοῦσε βιβλίον πρακτικῶν τῆς ἐκκλησίας. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ εἶχε πολλὰς ἀριθμήσεις τῶν σελίδων του: α) 1-16 σ., β) 1-64 σ. καὶ γ) 1-28 σ. 'Ενοποιήσαμε τὴν σελιδαρίθμηση (1-350 σ.). Τὰ τελευταῖα ὅμως 14 φύλλα (σσ. 321-348 στὴ δική μας σελιδαρίθμηση), καθὼς εἶναι ἀντίστροφα γραμμένα —εἶναι τὰ πρακτικὰ τῆς δημογεροντίας τοῦ χωριοῦ—, περιγράφονται ἀρχίζοντας ἀπὸ τὴν τελευταία σελίδα τοῦ κώδικα 348 καὶ προχωρώντας πρὸς τὰ ἀριστερά. Σελίδες λευκές: 2, 65, 67, 69, 71, 73, 74, 76, 78, 209-237, 241, 242, 246, 250-320, 323, 324, 328, 329, 331, 333, 343-345, 347, 349.

1. σ. 1: Χρονικό που αναφέρεται στην επίσκεψη της εκκλησίας της Κοίμησης της Θεοτόκου· υπογράφεται από τον παπὰ Πρόδρομο Οικονόμο. Ἡ επίσκεψη τοῦ ναοῦ ἄρχισε τὴν 1η Μαΐου 1885 ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ σουλτάνου Χαμὴτ Χὰν καὶ ἐπὶ πατριαρχίας τοῦ Ἰωακείμ Δ'. Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ, μὲ τὴν παρακίνηση τῶν προεστῶν Οὐτζοῦζ ὀγλοῦ Χα" Στεφάνου, Καζάκογλου Ἰωάννου, Γελεγὲν ὀγλοῦ Ἰακώβου κλπ., ἐπιδιόρθωσαν τὴ σκεπὴ καὶ τὸ νάρθηκα. Τὸν ἐπόμενο χρόνο, στὰ μέσα Μαρτίου 1886, χτίστηκε τὸ καμπαναριό. Μάστορες ἦταν ὁ Γιώργης Παπα-Παυλὸγλου καὶ ὁ Πρόδρομος ἀπὸ τὰ Στέφανα.
2. σσ. 3-208: Καταχωρίσεις βαπτίσεων. Τὸ σύνολο τῶν καταχωρίσεων διαιρεῖται σὲ δύο μέρη. Τὸ πρῶτο (σσ. 3-79) ἀρχίζει ἀπὸ τὴν 1η Φεβρουαρίου 1856 καὶ τελειώνει στὶς 15 Σεπτεμβρίου 1892. Στὸ μέρος ὅμως αὐτὸ καταχωρίζονται ἀναδρομικὰ καὶ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν πολλὰ παλαιότερα. Ἡ ἀρχαιότερη χρονολογία βάπτισης εἶναι: 14 Σεπτεμβρίου 1784 (σ. 11). Οἱ βαπτίσεις αὐτὲς προφανῶς καταγράφηκαν τὸ 1856 στὸν κώδικα ποὺ περιγράφουμε, ἀπὸ κάποιον ἄλλο κώδικα. Στὴ σ. 80 καταχωρίζεται τὸ ἐξῆς σημεῖωμα τοῦ παπᾶ Νικόλα: «Στὸν κώδικα τοῦ παπᾶ Προδρόμου ἔχω 7 βαπτίσεις. Στὸ ἀντικρινὸ μέρος τὶς βάλαμε σὲ τάξη σπίτι-σπίτι. Τῇ 24η Μαΐου 1892/93. Ὁ ἐφημέριος Σινάνογλου παπᾶ Νικόλαος». Ἐννοεῖ ὅτι στὶς σελίδες ποὺ ἀκολουθοῦν (σσ. 83-207) καταχωρίζει τὶς βαπτίσεις κάθε οἰκογένειας σὲ ξεχωρὲς σελίδες. Τὸ δεύτερο αὐτὸ μέρος τῶν καταχωρίσεων ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ πρῶτο μὲ ἓνα φύλλο ποὺ ζωγράφισε ὁ παπᾶ Νικόλαος Χα" Δημητρίου. Στὸ πάνω μέρος, ἀνάμεσα σὲ δύο ἐξαπτέρυγα, ὑπάρχει μία κολυμβήθρα μὲ σταυρό. Ἀκολουθεῖ ἡ ἐπιγραφή: «Ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου. Παναγία ἐκλήσαμηζην Κώδικασι Ἰσκόπιτε τογὰν τζοτζουκλαρὴν καγιτλαρῇ. Τῇ: 20: Μαΐου 1893. Ἐφημέριος Παπᾶ Νικόλας» (Κώδικας τῆς ἐκκλησίας μας. Καταχώριση τῶν γεννήσεων). Στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας εἶναι ζωγραφισμένος ἓνας κώδικας ἀνοικτὸς καὶ δίπλα του τὸ χέρι ἐνὸς γραφέα. Στὶς 126 σελίδες τοῦ δευτέρου μέρους τῶν καταχωρίσεων ἀπογράφονται κατὰ οἰκογένεια οἱ βαπτίσεις ποὺ τελέστηκαν ἀπὸ τὸ 1893 ὡς τὶς 11 Φεβρουαρίου 1923 (σ. 189). Οὐσιαστικὰ ἀπογράφονται οἱ βαπτίσεις 64 οἰκογενειῶν, καθὼς 52 οἰκογένειες δὲν ἀπέκτησαν παιδί.
3. σσ. 238-240: Συγκεντρωτικὸς πίνακας τῶν 64 οἰκογενειῶν ποὺ βάπτισαν τὰ παιδιά τους καὶ οἱ βαπτίσεις τῶν ὁποίων καταγράφηκαν στὶς προηγούμενες σελίδες τοῦ κώδικα (83-207).
4. σσ. 243-245: Καταγραφή θανάτων (3 Ὀκτωβρίου 1903 ὡς 6 Μαρτίου 1915). Σὲ στήλες ἐγγράφεται ἡ ἡμερομηνία θανάτου, ὄνομα καὶ ἡλικία τοῦ θανόντα. Στὰ 12 αὐτὰ χρόνια ἀπογράφονται 66 θάνατοι.
5. σσ. 247-249: Ἡμιτελὴς κατάλογος οἰκογενειῶν ποὺ βάπτισαν τὰ παιδιά τους μετὰ τὸ 1856. Περιλαμβάνει 44 ὀνόματα.

6. σ. 348: Ἀνυπόγραφο πρακτικό κοινότητας (1 Ἰανουαρίου 1856), στὸ ὁποῖο καθορίζονται τὰ ποσὰ ποὺ εἰσπράττει ἡ κοινότητα γιὰ τὴν Ἐκκλησία, τὸ σχολεῖο καὶ τὸ ταμεῖο τῶν φτωχῶν ἀπὸ:
- α) Στεφάνωμα. 10 γρόσια γιὰ τὴν ἐκκλησία, 10 γιὰ τὸ σχολεῖο, 5 γιὰ τὸ ταμεῖο τῶν φτωχῶν.
 - β) Ἀποφοίτηση. Ὅταν ἓνα παιδί τελειώσει τὸ κοινὸ (=σχολεῖο), θὰ δώσει ἀνάλογα μὲ τὴ φορολογικὴ κατηγορία τῆς οἰκογένειάς του α' (ἀλέ) 120, β' (ἐβσάτ) 80, γ' (ἐτνά) 40 παράδες.
 - γ) Ταξίδια. Ὅποιος πηγαίνει στὴν Πόλη πληρώνει 1 γρόσι, ἐνῶ ἐπιστρέφοντας 5. Ὅταν μεταβαίνει στὰ Ἱεροσόλυμα, 25 γρόσια.
 - δ) Κηδεῖα. Ἡ ἐκκλησία εἰσπράττει 5 γρόσια.
 - ε) Ἀγοραπωλησία. Ἡ κοινότητα εἰσπράττει 2% ἀπὸ τὸν πωλοῦντα καὶ 5 γρόσια ἐπὶ τοῖς ἑκατὸ ἀπὸ τὸν ἀγοραστή. Στὴν περίπτωση ὅμως ποὺ οἱ συναλλασσόμενοι εἶναι ἄποροι δὲν πληρώνουν τὰ παραπάνω ποσοστά.
7. σ. 342: Διακανονισμὸς κληρονομιάς. Ὑπογράφουν 4 μάρτυρες (23 Φεβρουαρίου 1857).
8. σ. 341: Πενταετὲς συμβόλαιο τοῦ παπᾶ Προδρόμου, στὸ ὁποῖο ὀρίζεται ὁ ἐτήσιος μισθὸς τοῦ σὲ 3.000 γρόσια. 1.300 γρόσια πληρώνεται ὡς παπᾶς καὶ 1.700 ὡς διδάσκαλος. Ὑποχρεώνεται νὰ δίνει ἐπὶ δύο χρόνια ἀπὸ τὸ μισθὸ τοῦ ἐπίδομα (100 γρόσια) στὸν προκάτοχό του παπᾶ Βασίλῃ. Ὁ παπᾶ Πρόδρομος ὑπογράφει ὅτι δίνει 500 γρόσια τὸ χρόνο στὸν παπᾶ Βασίλῃ. Ἀκολουθοῦν 12 ὑπογραφὲς δημογερόντων.
9. σ. 340: Πρακτικὸ στὸ ὁποῖο ὀρίζονται τὰ εἰσοδήματα τῆς κοινότητας, προκειμένου νὰ ἐξασφαλιστεῖ ὁ μισθὸς τοῦ παπᾶ Προδρόμου (1 Μαρτίου 1864).
10. σσ. 339-338: Καταχωρίζεται τροποποιημένος καὶ ἀναλυτικότερος κανονισμὸς τῶν εἰσοδημάτων τῆς ἐκκλησίας. Προστίθενται καὶ ἄλλες ὑποχρεώσεις τῶν πιστῶν, π.χ. δίσκος γιὰ τὰ Φῶτα καὶ τὸ Πάσχα, δῶρα τῶν μαθητῶν στὸ δάσκαλο κατὰ τὰ Χριστούγεννα καὶ τὸ Πάσχα κλπ. Ὁ κανονισμὸς αὐτὸς καταργεῖται.
11. σ. 337: Πρακτικὸ στὸ ὁποῖο ὀρίζεται ὁ μισθὸς τοῦ παπᾶ Προδρόμου σὲ 100 μετζήτια (ἀτικ πιάζ μετζήτ), πρὸς 20 γρόσια τὸ μετζήτι (1 Μαρτίου 1880). Τὸ πρακτικὸ αὐτὸ ἀκυρώνεται.
12. σσ. 336-334: Πρακτικὸ κατάργησης ὀρισμένων ἐθίμων τοῦ γάμου (20 Νοεμβρίου 1878).
- α) Κατὰ τὸν ἀρραβώνα, οἱ προσκεκλημένοι ποὺ θὰ ἐπισκεφθοῦν τὸ σπίτι τῆς νύφης δὲ θὰ ὑπερβαίνουν τοὺς 20.
 - β) Ὁ ὑποψήφιος γαμπρὸς δὲ θὰ ἐπισκεφθεῖ τὸ σπίτι τῆς νύφης μὲ τὴ δικαιολογία νὰ τὴ δεῖ οὔτε καὶ οἱ συγγενεῖς τῆς νέας θὰ ἐπισκε-

φθοῦν τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ γιὰ νὰ τὸν γνωρίσουν. Τὰ γλέντια καὶ τὰ φαγοπότια ποὺ γίνονται μ' αὐτὲς τὶς εὐκαιρίες καταργοῦνται.

γ) Ὅταν στολίζεται ὁ γαμπρὸς δὲ θὰ μοιράζονται γλυκὰ καὶ ξηροὶ καρποί. Στὸ συγκεντρωμένο κόσμο θὰ προσφέρεται μόνο καφές, ρακὶ ἢ κρασί.

δ) Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ σπίτι τῆς νύφης.

ε) Δὲ θὰ γίνουν τραπεζώματα στοὺς συγγενεῖς τοῦ γαμπροῦ ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τῆς νύφης ἢ ἀντίστροφα. Ἐπίσης δὲ θὰ παρατεθεῖ τραπέζι στὸν κουμπάρο.

στ) Ὅταν πηγαίνουν γιὰ νὰ πάρουν τὸν κουμπάρο ἢ τὴ νύφη στὴν ἐκκλησία, αὐτὸ θὰ γίνεται χωρὶς τὴ συνοδεία ὁργάνων.

ζ) Στὸ γαμπρό, ἀντὶ τοῦ καθιερωμένου μπόγου μὲ δῶρα, θὰ προσφερθεῖ ἓνα δῶρο ἀξίας 50-150 γροσίων· στὴ μάνα καὶ στὸν πατέρα τοῦ γαμπροῦ ἀντίστοιχα πετσέτα προσώπου καὶ μανδήλα. Στὰ ἀδελφία καὶ τοὺς λοιποὺς συγγενεῖς δὲ θὰ δοθεῖ κανένα δῶρο.

η) Ὅμοίως καταργοῦνται τὰ δῶρα πρὸς τὸν κουμπάρο καθὼς καὶ ἡ ὑποχρέωση τοῦ τελευταίου πρὸς τὴ νύφη. Ὁ κουμπάρος πληρώνει μόνο στὸν παπὰ 5 γρόσια, ὅταν διαβάζονται τὰ ρούχα τῆς νύφης, καὶ λαμβάνει ὡς δῶρο μιὰ πετσέτα προσώπου ἀπὸ τὴ μεριά τῆς νέας.

θ) Τὸ σπίτι τοῦ γαμπροῦ θὰ προσφέρει στὴ μελλοννμφη μιὰ φορεσιά. Στὴν περίπτωση ποὺ ἀδυνατεῖ, ὁ γαμπρὸς χρεώνεται στὴ νύφη μὲ ὁμόλογο 600 γροσίων.

ι) Ἡ νύφη προικίζεται ἀπὸ τοὺς γονεῖς τῆς ἀνάλογα μὲ τὴν οἰκονομικὴ τους κατάστασι. Ἀπαραιτήτως ὅμως πρέπει νὰ ἔχει πέντε ἀλλαξιές.

ια) Στὸ τραπέζι τοῦ γάμου παρευρίσκονται μόνο οἱ προσκεκλημένοι.

ιβ) Ἀπὸ τὸ τραπέζι τοῦ γάμου ἢ τοῦ ἀρραβώνα δὲν πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται κουτάλια, πιρουνία, πετσέτες κλπ., μὲ τὴ δικαιολογία ὅτι εἶναι γούρι, γιατί πρόκειται γιὰ κλοπὴ καὶ ἀντίκειται στοὺς ἱεροὺς κανόνες τῆς ἐκκλησίας.

ιγ) Ὁ ἀρραβωνιασμένος νὰ μὴν πηγαινόερχεται στὸ σπίτι τῆς μνηστῆς του οὔτε νὰ διανυκτερεύει ἐκεῖ, γιατί ἀπ' αὐτὸ προέρχονται πολλὰ ἄτοπα.

ιδ) Στὴ μητέρα τῆς μελλοννμφης δὲ δίνεται δῶρο ἀλλὰ στὴ νουνά τῆς.

ιε) Καταργεῖται τὸ παλιὸ ἔθιμο, κατὰ τὸ ὁποῖο ὁ *ἀἰλακτῆς* (=ἄμισθος κήρυκας) φώναζε δυνατὰ τὰ δῶρα ποὺ προσφέρονταν στὴ νύφη. Ὅσοι δίνουν δῶρα στὴ νύφη θὰ τὰ δίνουν τῆς ἴδιας καὶ θὰ πίνουν ἀπὸ τὸ χέρι τῆς ἓνα ποτήρι κρασί.

Ἡ παράβασι τῶν παραπάνω ἄρθρων σημαίνει πρόστιμο 100 γροσίων. Ἀκολουθεῖ ἡ ὑπογραφή τοῦ παπᾶ Προδρόμου καὶ 10 προυχόντων.

13. σσ. 332-330: Καταγραφή ιερῶν σκευῶν τῆς ἐκκλησίας (17 Φεβρουαρίου 1893).

14. σσ. 327-325: Νέος κανονισμός ἐσόδων τῆς ἐκκλησίας (25 Νοεμβρίου 1893).

α) Γάμος πὺν τελεῖται στὸ χωριό: 30 γρόσια. Δεύτερος ἢ τρίτος γάμος: 30 γρόσια.

β) Γάμος πὺν τελεῖται στὸ χωριὸ τοῦ γαμπροῦ: 100 γρόσια.

γ) Βάπτισις: 3 γρόσια.

δ) Κηδεῖα ἐνήλικου: 10 γρόσια.

ε) Κηδεῖα παιδιοῦ: 5 γρόσια.

Καταργεῖται τὸ γλέντι μετὰ τὸ μυστήριον τοῦ γάμου. Ἐντὶ αὐτοῦ εἰσάγονται τὰ ἐξῆς δοσίματα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν:

α) Ἀπὸ τὰ πρῶτης τάξης σπίτια: 150 γρόσια

β) » » δεύτερης » » : 100 »

γ) » » τρίτης » » : 50 »

δ) » » τέταρτης » » : 25 »

Καταργεῖται τὸ γλέντι μετὰ τὸν ἀρραβῶνα. Ἐντὶ αὐτοῦ κανονίζονται τὰ ἐξῆς δοσίματα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν:

α) Ἀπὸ τὰ πρῶτης τάξης σπίτια: 150 γρόσια

β) » » δεύτερης » » : 100 »

γ) » » τρίτης » » : 50 »

δ) » » τέταρτης » » : 25 »

Ἐντὶ τῶν καθιερωμένων τραπεζωμάτων θὰ προσφέρεται ρακί, κρασί, καφὲς ἢ γλυκὸ. Τὰ χρήματα πὺν θὰ εἰσπράττονται σύμφωνα μετὰ τὰ παραπάνω ἄρθρα θὰ διατίθενται γιὰ τὴ μόρφωση καὶ ἀνατροφή τῶν παιδιῶν, γιὰ τὸ σχολεῖο καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Ἀκολουθοῦν οἱ ὑπογραφὲς τῶν προυνόχων.

15. σσ. 322-321: Νέος κανονισμός ἐσόδων τῆς Ἐκκλησίας, στὸν ὁποῖο ἀλλάζουν τὰ ποσὰ (1 Σεπτεμβρίου 1893). Στὸ περιθώριον τῆς σ. 322 ὑπάρχει ἡ ἐξῆς σημείωσις: «Προσθέτομε καὶ τὸ ἐξῆς: Ὁ παπὰς, προκειμένου νὰ τελέσει ὅποιαδήποτε ἱεροπραξίαν ἢ νὰ ἐπικυρώσει ἕνα ἔγγραφο, πρέπει νὰ ζητήσῃ τὴ γνώμην τῆς Ἐφορείας». Ὑπογράφει ὁ παπὰ Νικόλαος σὲ ἔνδειξιν ὅτι δέχεται.

Προέλευσις: Δωρεὰ Ἰσαὰκ Σινάνογλου (1952).

1897

0,25×0,17

20/19 ΣΚΟΠΗ

96 σ.

«Μεριδολόγιον» όπου καταχωρίζονται οί ζωντανοί καὶ οί πεθαμένοι 64 σπιτιῶν τῆς Σκοπῆς.

Α: Κατάστιχο ἐμπορίου. Σελιδαρίθμηση μεταγενέστερη 1-94. Στὴν ἀρχὴ ἓνα φύλλο (α'-β'). Σελίδες λευκές: 65-90. Στὴ σ. α': «ΜΕΡΙΔΑ Ἐντηπῶθη Ἐν Σκοπίῳ τῆς Καισαρείας. ὑπὸ Διδασκάλου Ἰσαὰκ Ἰ. Ἀβρααμίδου. Ἐν ἔτει Σωτειρείῳ 1897. Ἰανουαρίου. 20».

1. σσ. 1-64: Καταχωρίζονται οί ζωντανοί καὶ οί πεθαμένοι 64 οἰκογενειῶν (χανέδων) τῆς Σκοπῆς. Κάθε σελίδα εἶναι ἀφιερωμένη σ' ἓνα σπίτι. Στὸ πᾶν μέρος τῆς σελίδας ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογένειας, π.χ. *Σεπετζόγλου Ἀββραὰμ χανεσί* (σ. 35). Κάτω ἀπὸ τὸν τίτλο αὐτὸν ὑπάρχει στὰ ἑλληνικὰ ἡ φράση *ὑπὲρ ἐλέους ζωῆς* καὶ ἀκολουθοῦν σὲ γενικὴ πτώση τὰ ὀνόματα τῶν ζώντων τῆς οἰκογένειας. Συχνὰ στὸ τέλος ὑπάρχουν προσθήκες ὀνομάτων ποὺ γράφτηκαν μὲ μολύβι ἀπὸ ἄλλο χέρι, μεταγενέστερα. Ἀκολουθεῖ ἡ ἀπογραφή τῶν πεθαμένων τῆς οἰκογένειας, οἱ ὁποῖοι καταχωρίζονται ἐπίσης σὲ γενικὴ πτώση κάτω ἀπὸ τὴ φράση *ὑπὲρ ἀναπαύσεως*.

Ἀπὸ ἀρκετὲς μερίδες ζωντανῶν ἔχουν διαγραφεῖ μὲ μολύβι ὀρισμένα ὀνόματα καὶ ἔχουν προστεθεῖ στὴ μερίδα τῶν πεθαμένων, ποὺ σημαίνει ὅτι ἐγίνε ἐλεγχος τοῦ μεριδολογίου καὶ διαγράφηκαν ἐκεῖνοι ποὺ στὸ μεταξὺ ἀπεβίωσαν καὶ πέρασαν στὴ μερίδα τῶν πεθαμένων. Δὲ σημειώνεται τὸ ἔτος τῆς ἀναθεώρησης τοῦ μεριδολογίου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ζώντων ἀνὰ οἰκογένεια κυμαίνεται ἀπὸ 5 ἕως 29 ἄτομα. Συνολικὰ καταχωρίσθηκαν 1.112 ὀνόματα ζώντων, ἂν ἐξαιρεθοῦν οἱ διαγραφμένοι.

2. σσ. 91-93: «Τερούνι τεφδερεδέ μουκαῖτ ὁλάν χανέ Νόμερολαριδιρ». Κατάλογος τῶν οἰκογενειῶν ποὺ καταχωρίσθηκαν στὶς σσ. 1-64 τοῦ κώδικα.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἰσαὰκ Σινάνογλου (1952).

1909-1924

0,27×0,20

21/11 ΣΤΕΦΑΝΑ

164 σ.

Ἔσοδα καὶ ἐξόδα τῆς ἐκκλησίας τῆς Θεοτόκου. Κατάλογος ἱερῶν σκευῶν καὶ εἰκόνων.

Α. Κώδικας μὲ κατεστραμμένη στάχωση. Δίγλωσσος. Σελίδες λευκές: 1,

18-19, 76-164. Σφραγίδα: «ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ». Στο κέντρο: δικέφαλος αετός.

1. σσ. 2-17: Έσοδα και έξοδα της εκκλησίας της Θεοτόκου τῶν Στεφάνων ἀπὸ 1ης Σεπτεμβρίου 1909 ὡς 6 Ἰουνίου 1911. Στὴν ἀριστερὴ σελίδα καταχωρίζονται τὰ ἔσοδα καὶ στὴ δεξιὰ τὰ ἔξοδα. Τὸ ἄθροισμα κάθε σελίδας μεταφέρεται στὶς ἐπόμενες. Προϋπῆρχε καὶ ἄλλο βιβλίο μὲ ἀριθμὸ 42, ὅπως ἀναφέρεται, ἀπὸ τὸ ὁποῖο ἐγίνε ἡ μεταφορὰ στοὺς παρὸν ἐσόδων 3.019 γροσίων καὶ ἐξόδων 3.003.
2. σσ. 20-21: Ἰσολογισμὸς γραμμένος στὰ ἑλληνικὰ γιὰ τὸ διάστημα 1 Σεπτεμβρίου - 2 Μαΐου 1911. Έσοδα: 6.666,50 γρόσια. Έξοδα: 6.656,75. Ὑπόλοιπο: 9,75 γρόσια. Στὰ ἔσοδα καὶ ἔξοδα περιλαμβάνονται καὶ τὰ μεταφερθέντα ἀπὸ τὸ προηγούμενο ὑπ' ἀρ. 42 βιβλίο. Τὸν ἰσολογισμὸ ὑπογράφει ὁ «διαχειρισάμενος» Ἰωάννης Ε. Τζαμκερτένογλου. Τὸν ἐπικυρώνει ὁ Καίσαρ ἐπὶ τῆς Ἀμβρόσιος.
3. σσ. 22-23: Ἰσολογισμὸς γραμμένος στὰ ἑλληνικὰ γιὰ τὸ χρονικὸ διάστημα ἀπὸ 12 Μαΐου - 2 Ὀκτωβρίου 1911. Έσοδα: 5.017,50 γρόσια. Έξοδα: 4.375,75. Ὑπόλοιπο: 642 γρόσια. Ἐπικυρώνεται ἀπὸ τὸν Καίσαρ ἐπὶ τῆς Ἀμβρόσιος.
4. σσ. 24-72: Λεπτομερὴς καταγραφὴ ἐσόδων καὶ ἐξόδων γιὰ τὸ διάστημα 2 Ὀκτωβρίου 1911 - 2 Αὐγούστου 1924. Περιλαμβάνονται καὶ οἱ ἐξῆς ἰσολογισμοί: α) σσ. 43-44 μὲ ἡμερομηνία 23 Μαρτίου 1914. Έσοδα: 12.569. Έξοδα: 12.020. Ὑπόλοιπο: 549 γρόσια. Ὑπογραφὴ Τζαμκερτένογλου καὶ Οἰκονόμος Παπὰ Νικόλας. β) σσ. 57-58: ἡμερομηνία 10 Ἀπριλίου 1919. Έσοδα: 19.909. Έξοδα: 20.807. Ἐλλειμμα: 898 γρόσια. γ) σσ. 61-62: ἡμερομηνία 28 Φεβρουαρίου 1920. Έσοδα: 26.365. Έξοδα: 26.410,75. Ἐλλειμμα: 45 γρόσια καὶ 30 παράδες. δ) σσ. 67-68: Ἀθροίζονται τὰ ἔσοδα ἕως τὸν Ὀκτώβριο 1921 (34.110 γρόσια) καὶ τὰ ἔξοδα ἕως τὸν Ἰούλιο (31.329 γρόσια). Τὸ ὑπόλοιπο (2.781 γρόσια) μεταφέρεται στὴ στήλῃ τῶν ἐσόδων τῆς σ. 69. ε) σσ. 71-72: ἡμερομηνία Αὐγούστου 1924. Έσοδα: 12.042 γρόσια. Έξοδα: 12.330. Ἐλλειμμα: 288 γρόσια. Ἀπὸ τῆς μερίδας τῶν ἐσόδων διαφαίνεται ὅτι ἡ κοινότητα τῶν Στεφάνων εἶχε ξενιτεμένους στὴ Σαμψούντα, οἱ ὅποιοι εἶχαν δημιουργήσει ἐκεῖ ἀδελφότητα καὶ ἐστελναν μεγάλα ποσὰ στὸ διαχειριστὴ ἐπίτροπο.
5. σσ. 72-75: Κατάλογος τῶν ἱερῶν σκευῶν, ἀμφίων καὶ εἰκόνων τῆς εκκλησίας, ποὺ παραδόθηκαν στὸν πρόεδρο τῆς ἐπιτροπῆς Ἀνταλλαγῆς ἐπίσκοπο Γερβάσιο στὶς 6 Ἰουλίου 1924. Μεταφέρθηκαν στὸ μοναστήρι τοῦ Τιμίου Προδρόμου (Ζιντζίντερε) γιὰ νὰ σταλοῦν στὴν Ἑλλάδα μαζί μὲ τὶς εἰκόνες τοῦ μοναστηριοῦ.

Β: Στὸν κώδικα ὑπάρχουν δύο λυτὰ ἔγγραφα γραμμένα στὰ ὀθωμανικά.

Ἀφορρουν τὸν κάλφα Ἰω. Τσαμκερτένογλου.

1. Ἐπαινος γιὰ τὴν ἐργασία τοῦ στὴν τροποποίηση τοῦ Λυκείου Καισαρείας σὲ αἶθουσα τῆς Μ. Ἐθνοσυνέλευσης, ἡ ὁποία, ἐξαιτίας τοῦ πολέμου, εἶχε μεταφερθεῖ στὴν Καισάρεια. 12 Ὀκτωβρίου 1337 (1919). Ὑπογραφή: βουλευτὴς Ἰκονίου, ἐντεταλμένος ἐπὶ τῶν κατασκευῶν.

2. Αἴτηση τοῦ Ἰω. Τσαμκερτένογλου πρὸς τὴ Νομαρχία Καισαρείας. Παρακαλεῖ νὰ τοῦ δοθεῖ ἄδεια ἄσκησης τοῦ ἐπαγγέλματός του.

Προέλευση: Δωρεὰ Ἐλευθερίας Εὐδοκίμиду (1955).

22/42 ΤΑΒΛΟΣΟΥΝ

1807-1922

0,31×0,21

268 σ.

Καταχωρίσεις βαπτίσεων, γάμων, θανάτων, διαθηκῶν. Ἐγκύκλιον τοῦ μητροπολίτη Καισαρείας Παΐσιου, «Μετάφρασις τοῦ ὕψηλοῦ βερατίου τοῦ χορηγηθέντος ὑπὸ χρονολογίαν 16 Μουχαρρέμ (1884) τῇ Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τῷ Δ΄». Πατριαρχικοὶ πίνακες ἀπὸ 36 μ.Χ. ἕως 1873 κλπ.

Α: Κώδικας δερματόδετος. Στάχωση φθαρμένη. Σελιδαρίθμηση διπλή· ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά: 1-89 καὶ ἀντίστροφα: 1-180. (Ἡ σελίδα 89 ταυτίζεται μὲ τὴν 180· ἀριθμήθηκε δύο φορές). Ἐπειδὴ ἡ διπλὴ σελιδαρίθμηση δημιουργεῖ προβλήματα στὴν περιγραφὴ τῶν περιεχομένων, τὴν ἐνοποιήσαμε συνεχίζοντας ἀπὸ τὴ σ. 89 ὡς τὸ τέλος τοῦ κώδικα (σ. 268). Ἡ περιγραφὴ τῶν περιεχομένων μετὰ τὴ σ. 89 —πρόκειται γιὰ τὶς ἀντίστροφα γραμμένες σελίδες τοῦ κώδικα— γίνεται ἀπὸ τὸ τέλος (σσ. 268-290) προχωρώντας ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά. Ἀπὸ τὸν κώδικα ἔχουν ἀφαιρεθεῖ, ἀνάμεσα στὶς σσ. 56-57, 3 φύλλα, καὶ 2, τὰ ὁποῖα ἦταν καὶ γραμμένα, μετὰ τῶν σσ. 64-65. Σελίδες λευκές: 20-64, 120, 126-180. Δίγλωσσος κώδικας. Ἑλληνικά στὶς σσ. 1, 65, 67, 83-89, 91, 111, 184, 187, 191, 192. Στὴν ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης (ἀπὸ ἀριστερὰ πρὸς τὰ δεξιὰ) δοκιμὲς κονδυλίου καὶ διαφορὲς σημειώσεις, μετὰ τῶν ὁποίων μία γραμμένη ἀπὸ τὸν Πλάτωνα διδασκαλὸ σχετικὰ μὲ τὴν πρόσληψή του ὡς δασκάλου «ἐλληνικοῦ» (26 Ἀπριλίου 1826). Στὴν ἄλλῃ ἐσωτερικὴ ἐπιφάνεια τῆς στάχωσης «ποῦ κουτοῦ καὶ παπᾶ Ἰακωβόσου βέ παπᾶ Χαραλάμπη μαριφετὴ γίλεν ὅλτου» (ὁ κώδικας αὐτὸς καταρτίστηκε μὲ τὶς φροντίδες τοῦ παπᾶ Ἰακώβου καὶ τοῦ παπᾶ Χαραλάμπη).

1. σ. 1: «1834, Ἰανουαρίου 1. Οὗτος ὁ Κώδῃς κατεσκευάσθη μὲν διὰ προτροπῆς τοῦ Ἀγίου Καισαρείας Παΐσιου, γραφῆς δὲ ἔτυχον οἱ τε βαπτίζοντες καὶ οἱ βαπτιζόμενοι διὰ χειρὸς ἐμοῦ τοῦ Πλάτωνος Διδασκάλου... ἔτι καὶ οἱ τεθνεώτες πότε καὶ ποῦ καὶ πόσων ὄντες χρόνων... ἔτι

δὲ καὶ οἱ ἀρράβωνιασθέντες, πάντα δὲ ταῦτα διὰ προσταγῆς τοῦ Ἁγίου Κισαρείας Παΐσιου. Πλάτων Διδάσκαλος».

2. σ. 2: Καταγραφή γεγονότων ποὺ ἀφοροῦν τῇ ζωῇ τοῦ ἱερέα Ἀβραάμ Παπάζογλου (1807-1837).
3. σσ. 3-6: Καταχωρίσεις βαπτίσεων. Ἡ σ. 3 φέρει ἡμερομηνία 25 Μαΐου χωρὶς ἔτος· ἀπὸ τῇ συνέχεια, ποὺ εἶναι τὸ ἔτος 1841, συμπεραίνουμε ὅτι πρόκειται γιὰ τὸ 1840. Οἱ καταχωρίσεις συνεχίζονται ὡς τὸ 1844. Ἱερεῖς: ὁ παπᾶ Ἰάκωβος καὶ ὁ παπᾶ Χαράλαμπος. Οἱ βαπτίσεις κατ' ἔτος εἶναι: 1840: 15, 1841: 18, 1842: 14, 1843: 21, 1844: 19.
4. σσ. 7-19: Καταχωρίσεις θανάτων (15 Ἀπριλίου 1862 ὡς 17 Ἰανουαρίου 1906). Στῇ σ. 19 καταχωρίζονται ἐκ τῶν ὑστέρων δύο θάνατοι (1904 καὶ 1921).
5. σ. 65: «Κατάλογος τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους κατὰ τὰ πρεσβεία τῆς χειροτονίας». Δὲν σημειώνεται χρονολογία. Καθὼς ὁμως συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ ἱεράρχες Δημητριάδος Γρηγόριος (ἀρ. 18) καὶ Πλαταμῶνος Ἀμβρόσιος (ἀρ. 19), συνάγεται ὅτι ὁ κατάλογος καταρτίστηκε μετὰ τὴν προσάρτηση τῆς Θεσσαλίας στὴν Ἑλλάδα.
6. σ. 66: Καταχωρίζονται δύο πράξεις ἀρραβῶνος γραμμένες ἀντίστροφα.
7. σ. 67: Ἰδιόχειρη βεβαίωση τοῦ Ἁγίου Κισαρείας με χρονολογία «Ἐν τῇ κατὰ Ζιντζιδερεν ἱερᾷ Μονῇ τοῦ Τιμίου Προδρόμου τῇ 27 Σεπτεμβρίου 1874», ὅτι ὁ παπᾶ Ἰγνάτιος ἐκ Μουταλάσκης συμφώνησε με τοὺς προκρίτους «τῆς κωμοπόλεως Ταυρουσουνίου» νὰ ὑπηρετήσῃ ὡς ἐφημέριός τους. Στὴν ἴδια σελίδα βιογραφικὲς σημειώσεις τοῦ Παπᾶ Σεραφεῖμ Γιαχτσόγλου.
8. σσ. 68-69: Χρονολογικὸς πίνακας τῶν Βυζαντινῶν (Ροῦμ) αὐτοκρατόρων. Ὁ κατάλογος ἀρχίζει με τὸν Μεγάλον Κωνσταντῖνον καὶ κλείνει με τὸν Κωνσταντῖνον Παλαιολόγον, «ποὺ ἀνῆλθε στὸ θρόνον τὸ 1449 καὶ βασίλευσε ὡς τὸ 1453, χρονιὰ κατὰ τὴν ὁποία παρέδωσε (τεσλήμ ἐγίλετῇ) τὴν Κωνσταντινούπολην στὸν Μεχμέτ τὸν Πορθητῇ».
9. σσ. 70-74: Σύντομη ἱστορία τῶν ὀθωμανῶν σουλτάνων (1259-1876). Τὸ λῆμμα παρουσιάζεται ὡς ἐξῆς: π.χ., «Ὁσμάν. Ἔτος γεννήσεως τοῦ σουλτάνου Ὁσμάν Χάν Γαζῆ, γιοῦ τοῦ Ἐρτογορὺλ Χάν Γαζῆ, γιοῦ τοῦ Σουλεϊμάν Σάχ 657 (1259). Ἐζήσε 69 χρόνια. Ἔτος θανάτου 726 (1326). Ἔτος ἐνθρόνισης 699 (1300). Ἐτὶ βασιλείας 27. Ἀπεβίωσε στὴν Προύσα». Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο καταχωρίζονται καὶ οἱ ὑπόλοιποι 32 σουλτάνοι, μέχρι τὸν 33ο Μουράτ Χάν, τοῦ ὁποίου μόνο τὸ ὄνομα, ὅπως καὶ τοῦ πατέρα του, σημειώνονται. Ἀπὸ μεταγενέστερο χέρι σημειώνονται τὰ ὀνόματα τῶν μετέπειτα τριῶν σουλτάνων, τοῦ τελευταίου χαλίφη καθὼς καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Μουσταφᾶ Κεμάλ.

10. σσ. 75-78: Χρονολογικός κατάλογος τῶν πατριαρχῶν ἀπὸ τὸ 36 μ.Χ. ὡς τὸ 1873. Ὁ κατάλογος ἀρχίζει μὲ τὸν Ἀπόστολο Ἀνδρέα καὶ κλείνει μὲ τὴ δευτέρη πατριαρχία τοῦ Ἰωακείμ Β΄. Στὸ κάτω μέρος τῆς σ. 78: «ὅπως καταλαβαίνει κανεὶς ἀπὸ τὸν Πίνακα τῶν Πατριαρχῶν ποὺ παραθέτομε παραπάνω, ἀνῆλθον στὸν πατριαρχικὸν θρόνον ἀπὸ τὸν Ἀπόστολον Ἀνδρέαν (ὡς τὸ 1873) 244 Πατριάρχες. Μερικοὶ ἀπ' αὐτοὺς δύο, τρεῖς καὶ πέντε φορές. Οἱ Πατριάρχες Κωνσταντινουπόλεως ἐκαλοῦντο πρὶν Ἐπίσκοποι. Τὸ πρῶτον, τὸ 320 στὸν Μητροφάνη Α΄ ἔδωσαν τὸν τίτλο Πατριάρχης καὶ ὁ τίτλος οἰκουμενικὸς ἀπεδόθη τὸ 321 στὸν Ἰωάννην Β΄ τὸν Νηστευτὴν».
11. σσ. 79-82: Τακτικὸ (συνταγμάτιον καὶ νιζαμναμέ στὸ κείμενο) γιὰ τοὺς βαθμούς, τὶς «φήμες» καὶ τὴ σειρά τῶν μητροπολιτῶν ποὺ ἀνῆκαν στὸ Πατριαρχεῖο τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Τὸ τακτικὸ ἐπικυρώθηκε ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1868. Ὁ πρῶτος θρόνος (ἐλληνικὰ στὸ κείμενο) καὶ ἡ «φήμη» (οὐνβάν) ἔχει ὡς ἐξῆς: «ὁ Καισαρείας Καππαδοκίας ὑπέρτιμος καὶ ἑξαρχος πάσης Ἀνατολῆς». Ἔπονται 11 ἄλλοι τίτλοι καὶ φήμες μητροπολιτῶν. Ἐντὸς παρενθέσεως παραθέτονται οἱ τουρκικὲς ὀνομασίαι τῶν πόλεων, π.χ. ὁ Ἐφέσσου (Μάγνησα), ὁ Ἡρακλείας (Ἑρεγλι), ὁ Κιζίκου (Ἑρτέκ βέ καποῦ ταγῆ) κλπ. Οἱ 12 αὐτοὶ μητροπολίτες εἶναι ἑγκριτοὶ (μουτεπέρ). Ἀκολουθοῦν 73 μητροπολίτες μὲ πρῶτον τὸν Ἰωαννίνων καὶ 73ο τὸν Καρπάθου καὶ Κάσσου.
12. σ. 82: Ἱεραρχικὴ τάξη ἀρχιεπισκοπῶν, μητροπόλεων καὶ ἐπισκοπῶν. Ἀναγράφονται 85 θρόνοι μὲ πρῶτον τὸν Καισαρείας καὶ 85ο τὸν Καρπάθου καὶ Κάσσου. Δίπλα στὸ θρόνο μητροπόλεως σημειώνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπισκοπῶν τοὺς π.χ.: 2. Ἐφέσσου (Μάγνησα) ἔχει 2 ἐπισκόπους.
13. σσ. 83-89: «Μετὰφρασις τοῦ Ὑψηλοῦ Βερατίου τοῦ χορηγηθέντος ὑπὸ χρονολογίαν 16 Μουχαρρέμ 1302 (28 Ὀκτωβρίου 1884) τῇ Α. Θ. Π. Ἰωακείμ τῷ Δ΄»¹.
14. σσ. 268-247: Καταχώριση βαπτίσεων (1819-1841). Καταχωρίζονται συνολικά: 1819: 13, 1820: 20, 1821: 13, 1822: 28, 1823: 22, 1824: 17, 1825: 15, 1826: 20, 1827: 11, 1828: 16, 1829: 22, 1830: 27, 1831: 12, 1832: 15, 1833: 19, 1834: 16, 1835: 17, 1836: 20, 1837: 16, 1838: 18, 1839: 12, 1840: 5, 1841: 5. Οἱ βαπτίσεις τῶν ἐτῶν 1819-1831 τελοῦνται ἐπὶ ἐφημερίας τοῦ παπᾶ Ἰακώβου Πυρλόγλου. Οἱ βαπτίσεις τῶν ἐτῶν 1832-1833 ἀπὸ τὸν

1. Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, «Τρία ἔγγραφα τοῦ κώδικα Ταβλοσοῦν τῆς Καππαδοκίας: 1 αὐτοκρατορικὸ βεράτι καὶ 2 ἐπιστολὲς τοῦ Παΐσιου, μητροπολίτου Καισαρείας», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 1 (1977), σσ. 217-220 καὶ σσ. 224-228.

παπὰ Ἰάκωβο καὶ τὸν παπὰ Χαρελὲν (=Χαράλαμπος)². Στὴ σ. 253 καταχωρίζονται βαπτίσεις ποὺ ἔγιναν τὸν Ἰανουάριο τοῦ 1834 καὶ διαγράφονται γιὰ νὰ καταχωρισθοῦν ξανά στὴ σ. 252. Στὸ πάνω μέρος τῆς σελίδας αὐτῆς σημειώνεται: «Ἀπὸ τὸ 1834, ὅποτε χειροτονήθηκε ὁ Ἅγιος Καισαρείας Παῖσιος, δηλώνονται τὰ παιδιὰ ποὺ γεννιοῦνται καὶ βαπτίζονται». Οἱ καταχωρίσεις συνεχίζονται μέχρις 20 Αὐγούστου 1841.

15. σσ. 246-245: Ἐνθυμήσεις: «Ἀρχισε τὸν Σεπτέμβριο τοῦ 1834 γιὰ νὰ προσέχονται ὅσοι τὰ διαβάζουν, γράφτηκαν ὀρισμένα παράδοξα πράγματα ποὺ συνέβησαν στὸν κόσμο. 1834, Σεπτεμβρίου 2, ἡμέρα Δευτέρα. Τὴ νύχτα χιόνισε. Πολὺ πρόωρα. 1834: Σιτοδεῖα· τὸ *μουτ* τοῦ σταριοῦ ἔφτασε τὰ 250 γρόσια, τὸ *μπατμάνι* τοῦ ἀλευριοῦ τὰ 7. 1835, 1η Αὐγούστου: Ἐγινε μεγάλος σεισμός. Κράτησε 15 λεπτά. Γιὰ 5-10 μέρες συνεχίστηκαν οἱ δονήσεις. Οἱ κάτοικοι κατέφυγαν στοὺς κήπους καὶ τ' ἀμπέλια. Ἄν δὲ μᾶς σπλαχνιζόταν ὁ Θεός, θὰ καταστρεφόταν ἡ χώρα. Στὶς 15 Αὐγούστου, 2 ἡ ὥρα τὴ νύχτα, ἐπαναλήφθηκε ὁ σεισμός μὲ ἦχο καὶ βουή. Εὐτυχῶς δὲν διάρκεσε πολὺ. Στοὺς σεισμοὺς αὐτοὺς σκοτώθηκαν στὴν Καισάρεια καὶ στὰ γύρω χωριὰ συνολικὰ 398 ἄτομα καὶ 3.000 ἄτομα τραυματίστηκαν καὶ ἀρρώστησαν. Στὸ χωριὸ μας σκοτώθηκε ἓνα κορίτσι. Οἱ σεισμοὶ συνεχίστηκαν 3-4 μῆνες νύχτα-μέρα. Ἦταν μικρῆς διάρκειας. Χάρη στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ δὲν γκρεμίστηκαν σπίτια καὶ δὲν συνέβη κάτι τὸ φοβερό. Εἶθε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς φυλάξει ἀπὸ ἄλλη τέτοια συμφορά. Ὅλα αὐτὰ συνέβησαν γιὰ τὶς ἁμαρτίες μας. Οἱ σεισμοὶ κράτησαν ὥς τὶς 6 Ἰανουαρίου. Τὸ 1835 εἶχαμε πολυκαρπία. Τόσο πολλὰ ἦταν τὰ βερίκοκα, τὰ μήλα, τὰ ἀχλάδια, τὰ δαμάσκηνα, ποὺ οἱ χωρικοὶ δὲν μπόρεσαν νὰ τὰ μαζέψουν. Τὸν Σεπτέμβριο πάνω στὰ δέντρα ὑπῆρχαν ἄγουρα καὶ ὠριμα βερίκοκα. Τὸ 1835 ἔπεσε πείνα πάλι. Ἡ τιμὴ τοῦ *μουτ* τοῦ σταριοῦ ἔφτασε τὰ 300 γρόσια καὶ πάλι δὲν τὸ βρίσκεis. Ὁ Θεὸς νὰ βοηθήσει τοὺς ἄπορους. Στὶς 22 Δεκεμβρίου 1835, ἡμέρα Κυριακὴ ὥς τὸ πρωὶ τῆς Δευτέρας χιόνισε τόσο πολὺ, ποὺ ἦταν ἀδύνατο νὰ ἐπικοινωνήσουν οἱ γείτονες. 1836, 29 Ἰανουαρίου, ἡμέρα Τετάρτη, τὴ νύχτα πάλι ἔγινε δυνατὸς σεισμός. Διάρκεσε 6-7 λεπτά· σείστηκε τὰ σπίτια. Στὸ χωριὸ μας δὲν εἶχαμε θύματα. Στὰ ἄλλα χωριὰ σκοτώθηκαν 20 ἄτομα. Μετὰ 4 ἡμέρες, τὸ Σάββατο, ξανά-εγινε σεισμός συνοδευόμενος μὲ μεγάλη βουή. Στὶς 23 Φλεβάρη, ἡμέρα Πέμπτη, ἐνῶ ὅλοι ἤμαστε στὴν ἐκκλησία, σείστηκε ἡ γῆ γιὰ μιὰ στιγμὴ· τὴν ἴδια μέρα ἄλλες τρεῖς φορές. Μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ δὲν προξενήθηκαν ζημιές. 1836, Μαΐου 2, ἡμέρα Σάββατο, κατὰ τὸ βράδυ χιόνισε πάρα πολὺ. Τέτοιο χιόνι δὲν εἶχε πέσει οὔτε

2. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Χαριλὲν στὴ σ. 2 τοῦ κώδικα.

στην καρδιά του χειμώνα. Στις 19 Μαΐου, ημέρα Τετάρτη, έγινε σφοδρός σεισμός. Με τη χάρη του Θεού δεν είχαμε συμφορές. Ἀκόμα ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ σείεται ἡ γῆ». Παρακάτω: «Αἰωνία ἡ μνήμη τῶν ἑναντι ἀναγραφομένων». Στὴ σ. 245 μνημονεύεται ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου Πλάτωνος ἀπὸ τὸν «ταπεινὸν» μαθητὴ τοῦ Λάζαρο. Στὴ συνέχεια βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σεραφεῖμ³.

16. σσ. 244-237: Καταχωρίσεις θανάτων (1836-1864). Ὁ πρῶτος στίχος τῆς σ. 244: «Ἀναγράφονται οἱ θανόντες τοῦ χωριοῦ μας Ταβλοσοῦν μετὰ τὴν 1η Ἰανουαρίου 1834». Στὴ σελίδα αὕτῃ καταγράφεται ὁ θάνατος τοῦ διδασκάλου Πλάτωνος: «1836, 11 Μαρτίου, πέθανε ὁ διδάσκαλος Πλάτων. Αὐτὸς ἔφταξε τὸν παρόντα κώδικα».
17. σσ. 236-181: Καταχωρίζονται βαπτίσεις ἀπὸ 30 Ἰουλίου 1844 ὥς 6 Ἰουνίου 1921. Ὑπάρχουν ὅμως καὶ προγενέστερες καταχωρίσεις. Ἀναλυτικά: 1835: 2, 1838: 1, 1841: 1, 1844: 8, 1845: 18, 1846: 12, 1847: 21, 1848: 15, 1849: 15, 1850: 14, 1851: 14, 1852: 14, 1853: 18, 1854: 22, 1855: 18, 1856: 14, 1857: 17, 1858: 24, 1859: 14, 1860: 9, 1861: 20, 1862: 18, 1863: 11, 1864: 13, 1865: 12, 1866: 18, 1867: 13, 1868: 24, 1869: 10, 1870: 14, 1871: 16, 1872: 13, 1874: 13, 1875: 14, 1876: 18, 1877: 14, 1878: 18, 1879: 13, 1880: 8, 1881: 13, 1882: 9, 1883: 12, 1884: 13, 1885: 12, 1886: 10, 1887: 1, 1888: 9, 1889: 6, 1890: 10, 1891: 12, 1892: 8, 1893: 7, 1894: 8, 1895: 7, 1896: 2, 1897: 6, 1898: 5, 1899: 9, 1900: 6, 1901: 4, 1902: 5, 1903: 7, 1904: 3, 1905: 7, 1906: 7, 1907: 5, 1908: 6, 1909: 7, 1910: 1, 1911: 1, 1913: 2, 1917: 1, 1921: 3.
18. σσ. 122-125: Διαθήκη ἀντίστροφα γραμμένη (ἀπὸ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά): συντάσσεται ἀπὸ τὸ δάσκαλο Ἰορδάνη Δημητριάδη, ἀπὸ τὴ Σπάρτα, καὶ τοὺς ἄλλους δασκάλους τοῦ σχολείου τοῦ Ταβλοσοῦν (28 Μαΐου 1922). Ἡ Ἑλένκω Παυλόσογλου κληροδοτεῖ τὸ σπῆτι της στὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Βασιλείου.
19. σ. 121: Ἀντίστροφα πάντα γραμμένα συνεχίζουν τὰ δνόματα τῶν πατριαρχῶν Κωνσταντινουπόλεως (1881-1895)⁴. Στὴ συνέχεια καταχωρίζονται τρεῖς βαπτίσεις (1904-1905), ποὺ διαγράφονται.
20. σσ. 119-117: Ἐγκύκλιος τοῦ Καίσαρειας Παΐσιου⁵, ποὺ ἐκδόθηκε ὅταν

3. Βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σεραφεῖμ στὴ σ. 67 τοῦ κώδικα.

4. Ὁ κατάλογος αὐτὸς εἶναι ἡ συνέχεια ἐκείνου τῆς σ. 78 τοῦ κώδικα.

5. Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, *δ.π.*, σσ. 222-223 καὶ σσ. 234-239. Στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του βλ. Ἰω. Η. Κάλφογλους, *Ζιντζίδερε καργεσινδὲ πουλουανᾶν Ἰωάννης Πρόδρομος Μοναστηρὴ ... Γιάχοδ Μονὴ Φλαβιανῶν...*, Δέρισααδετδὲ 1898 (δακτυλόγραφη μετάφραση στὸ Κ.Μ.Σ.), σσ. 121-139, 153-165, 169-181, 189-194, 214-221, 248-254. Γιὰ τοὺς ἀγῶνες τοῦ Παΐσιου κατὰ τῶν μισιοναρίων βλ. Κυριακὴ Μαμώνη, «Ἀγῶνες τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου κατὰ

ἐπρόκειτο νὰ μεταβεῖ ὡς συνοδικὸς στὴν Κωνσταντινούπολη τὸ Σεπτέμβριο τοῦ 1847. Στὴν ἀρχὴ μιλά μὲ λεπτομέρειες γιὰ τὸ πότε ἦλθε στὴν Καισάρεια, γιὰ τὰ χρόνια ποὺ μαθήτευσε κοντὰ στὸν Γερμανό, πότε χειροτονήθηκε ἡγούμενος τῆς Μονῆς τοῦ Τιμίου Προδρόμου στὸ Ζιντζΐδερε καὶ πότε μητροπολίτης Καισαρείας. Στὸ τέλος γνωστοποιεῖ ποιοὺς ὀρίζει ἀναπληρωτὲς τοῦ στὴ διοίκηση τῆς ἐπαρχίας τοῦ κλπ.

21. σσ. 116-113: 'Εγκύκλιος τοῦ Παΐσιου Καισαρείας⁶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς, ἐξάρχους καὶ ἐπιτρόπους τῶν ἐκκλησιῶν τῆς ἐπαρχίας τοῦ σχετικὰ μὲ τὴν τέλεση ἀρραβῶνων, βαπτίσεων καὶ τὴν καταχώριση θανάτων (27 'Ιανουαρίου 1839). Παραγγέλλει στοὺς ἱερεῖς νὰ ἔχουν πάντοτε μαζί τους πρόχειρο τετράδιο γιὰ νὰ καταγράφουν ἀμέσως τοὺς ἀρραβῶνες, τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς θανάτους. Στοὺς ἐπιτρόπους παραγγέλλει νὰ προμηθευθοῦν τρία κατάστιχα τῶν 100 φύλλων, ἓνα γιὰ τοὺς ἀρραβῶνες, ἓνα γιὰ τὶς βαπτίσεις καὶ ἓνα γιὰ τοὺς θανάτους, στὰ ὁποῖα νὰ καταγράφουν αὐθημερὸν οἱ ἱερεῖς τοὺς ἀρραβῶνες, τὶς βαπτίσεις καὶ τοὺς θανάτους ἀπὸ τὰ πρόχειρα τετράδιά τους. 'Ὡς πρὸς τὴν ὀνομασία τῶν βαπτιζομένων, παραγγέλλει αὐστηρὰ νὰ ἀποφεύγονται ὀνόματα ξενικά, τουρκομανικά, περσικά κλπ. καὶ νὰ προτιμῶνται ὀνόματα ἁγίων καὶ μαρτύρων τῆς 'Εκκλησίας. Σχετικὰ μὲ τοὺς ἀρραβῶνες ἐφιστὰ τὴν προσοχὴ τῶν ἱερέων σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ἡλικία καὶ τὸ βαθμὸ συγγένειας (ἐξ αἵματος ἢ ἐξ ἀγχιστείας ἢ πνευματικῆς).
22. σσ. 113-112: Κάτω ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιο ποὺ ἀναφέρθηκε ὑπῆρχε μικρὴ ὀβὰλ φωτογραφία τοῦ Καισαρείας Παΐσιου. 'Αριστερὰ ἀναφέρεται ὅτι ὁ εἰκονιζόμενος Παῖσιος εἶναι 98 ἐτῶν. 'Η φωτογραφία σήμερὰ δὲν ὑπάρχει. Στὸ κάτω μέρος τῆς σ. 113 σύντομη βιογραφία τοῦ Παΐσιου: «...γεννήθηκε τὸ 1778 στὸ χωριὸ Φάρασα (*Βαραχίσιος*) τῆς Καισαρείας» ἀπὸ γονέα ἱερωμένο. 17 ἐτῶν ἦλθε στὴν Καισάρεια καὶ μαθήτευσε στὸν ἱερομόναχο διδάσκαλο Γερμανό⁷. Τὰ ἔτη 1804-1832 ἦταν ἡγούμενος τῆς Μονῆς Τιμίου Προδρόμου στὸ χωριὸ Ζιντζΐδερε. Τὸ 1832 χειροτονήθηκε μητροπολίτης στὴν Κωνσταντινούπολη, ὅταν τὸ 1831 τὸ Πατριαρχεῖο ἔπαυσε τὸν Γεράσιμο. 'Απεδήμησε εἰς Κύριον στίς 30

τῶν Μισσιοναρίων ('Εκκλησιαστικὴ Πνευματικὴ Κεντρικὴ 'Επιτροπὴ (1836-38)», *Μνημοσύνη* 8 (1980-81), σ. 192. Γιὰ τὴν ἐκδοτικὴ δραστηριότητα τοῦ Παΐσιου βλ. Εὐαγγελία Μπαλιτᾶ, «Τὸ καραμανλίδικο ἔντυπο», *Τὰ Ἱστορικά* 9 (1989), σ. 222 καὶ σημ. 32.

6. Φ. Δ. 'Αποστολόπουλος, *δ.π.*, σσ. 220-221 καὶ σσ. 229-234.

7. 'Ο Παῖσιος τὸν ἀποκαλεῖ στὴν ἀποχαιρετιστήρια ἐγκύκλιό του «φῶς τῆς 'Ανατολῆς». Φ. Δ. 'Αποστολόπουλος, *δ.π.*, σ. 222 σημ. 17. Στοιχεῖα γιὰ τὴ ζωὴ καὶ τὸ ἔργο του βλ. 'Ιω. Η. Κάλφουλους, *δ.π.*, σσ. 100-117 καὶ 147-153. 'Ο Γερμανὸς εἶναι συγγραφέας τοῦ καραμανλίδικοῦ βιβλίου *Σοφὸς Σολωμωνὺν Παροιμίαλαρή*. Βλ. E. Dalleggio-S. Salaville, n° 28. 'Επίσης Μ. Ι. Γεδεών, *Πατριαρχικὲς ἐφημερίδες (1500-1913)*, 'Αθήνα 1938, σ. 353.

Ἰανουαρίου 1871, ἑορτὴ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν. Στὴ συνέχεια, μετὰ τὴ σύντομη βιογραφία τοῦ Καισαρείας Παΐσιου, σημειώνεται: «Πολὺ σύντομη βιογραφία τοῦ σεβασμιωτάτου μητροπολίτη Καισαρείας Κυρίου Εὐσταθίου». Ἀντὶ ὅμως τῆς βιογραφίας του, σημειώνονται τὰ βιογραφικὰ στοιχεῖα τοῦ παπᾶ Σταύρου, ποὺ τὸν χειροτόνησε ἱερέα τὸ 1877 ὁ Καισαρείας Μεθόδιος.

23. σ. 111: Περίληψη τῶν παραγγελιῶν τοῦ Ἁγίου Καισαρείας Παΐσιου σχετικὰ μὲ τὴν τελετὴ τῶν ἁρραβῶνων ἀπὸ τὴν ἐγκύκλιο ποὺ καταχωρίζεται στίς σσ. 117-113. Στὸ κάτω μέρος τῆς σελίδας σύντομη βιογραφία τοῦ παπᾶ Σταύρου στὰ ἑλληνικὰ (27 Αὐγούστου 1881).
24. σσ. 110-89: Καταχωρίσεις ἁρραβῶνων (1 Ἰανουαρίου 1834 - 9 Ὀκτωβρίου 1882).

Β: Δύο λυτὰ ἔγγραφα φαίνεται νὰ ἔχουν ἀποσπαστεῖ ἀπὸ ἄλλον κώδικα. Τὸ πρῶτο φύλλο λευκό· στὸ δεύτερο καταγράφονται ἀποφθέγματα, ποὺ ὑπῆρχαν στίς σελίδες τοῦ κώδικα, γιατί δίπλα ἀπὸ τὰ ἀποφθέγματα σημειώνονται καὶ ἀριθμοὶ σελίδων.

Προέλευση: Δωρεὰ (1964).

Βιβλιογραφία: Φ. Δ. Ἀποστολόπουλος, «Τρία ἔγγραφα τοῦ κώδικα Ταβλοσοῦν τῆς Καππαδοκίας: 1 αὐτοκρατορικὸ βεράτι καὶ 2 ἐπιστολὲς τοῦ Παΐσιου, μητροπολίτου Καισαρείας», *Δελτίο Κέντρου Μικρασιατικῶν Σπουδῶν* 1 (1977), σσ. 217-239.